

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΘΗΛΕΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 7

Χανία 1η Απριλίου 1932

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡ. 2

Η ΓΙΟΡΤΗ ΜΑΣ

25 Μαγτίου! Ἀθάνα-
τη μέρα πού μόνο σὺ ξέρεις
νὰ χαρίῃς στίς ψυχές τοῦ
Χριστιανοῦ καὶ τοῦ Ἑλλη-
νός τὴν ἱερὴ αὐτὴ κι' ἀνέκ-
φραστη συγκίνησις.

Ὑπέροχο σύμβολο τῶν
μεγάλων μας ἰδανικῶν: **Πα-
τρίδος καὶ Θρησκείας!**

Οἱ μικρές μαθητικὲς ψυ-
χές μας πόσο βαθειὰ σ' ἀ-
γαποῦν! Ἡ ἱερὴ φωνή σου
μιλεῖ τόσο συγκινητικὰ γ'
αὐτὲς πὺδ ὄχι μόνο τίς ἐξευ-
γενίζει τίς ἐξυψώνει ἀλλὰ
καὶ μετὰ τὰ αἰσθήματα πὺδ
τῶν ἐμπένει τίς σπρώχνει
ἀβίαστα σὺδ νὰ σοῦ ἐκφρά-
σῃ τὴν εὐγνωμοσύνην μετὰ
τὴν ἀληθινὰ δικό τους μετὰ
δημιουργικὴ τους προσπά-
θεια. Κι' εἶναι τόσο ὡραῖο
αὐτὸ πὺδ ἀξίζει ἓνα διπλὸ
θαυμασμό καὶ μετὰ διπλὴ εὐ-
γνωμοσύνη γιὰ τὴ δύναμή
σου...

Ὅσο πειδ λίγες ὥρες μᾶς
χωρίζουν ἀπὸ ἓνα χαρούμε-
νο γεγονός, τόσο πειδ ἀτέ-
λειωτες μᾶς φαίνονται... Περ-
νοῦν ὁμως κι' αὐτὲς...

Στίς 2 1)2 βρισκομάστε
στὰ Ὀλύμπια μετὰ τὸ γνώρι-
μο καρδιοχτύπι πὺδ προη-
γεῖται κάθε γιορτῆς. Μὰ
φαίνεται δὲν εἴμαστε μονά-
χα ἐμεῖς πὺδ ἀδημονούσαμε.

Πολλοὶ θεαταὶ εἶχαν ἤδη
ἤδη πάρει τίς θέσεις τους
μετὰ τὸ κουράγιο νὰ περιμέ-
νουν ὡς τίς 4 1)2 πὺδ θάρ-
χιζε ἡ γιορτὴ. Σπεύδομε λοι-
πὸν στὴν εἴσοδο νὰ ὑποδε-
χθοῦμε τοὺς ὑπολοίπους, νὰ
τοὺς ὁδηγήσωμε στὴ θέση
τους. Σ' αὐτὸ τὸν πληθύν

τικὸ ὑπνοοοῦνται τὰ 25 μέ-
μη τῆς ἀθλητικῆς ομάδος
μας τῆς «Φερνίκης».

Στίς 4 1)2 ὅλα πειδᾶχουν
τακτοποιηθῇ. Οἱ προσκε-
κλημένοι ἤλθαν, ὁ κόσμος
κάθεται ἀναπαυτικὰ... ὅθεν
καὶ κηρύσσεται ἡ ἐναρξίς μ'
ἓνα ὡραιότατο μᾶρς πὺδ παί-
ζει ἡ μουσικὴ τῆς Φρουρᾶς.
Οἱ μαθητρίες πὺδ πρόκει-
ται νὰ λάβουν μέρος ἀποσύ-
ρονται σὺδ παρασκήνια. Σὲ
λίγο ἓνα συγκρατημένο βο-
ητὸ τὰ γεμίζει ἀπ' ἄκρη σ'
ἄκρη καὶ ξεχύνεται σὰν χα-
ρούμενη ἡχώ ἀπὸ τὴν κάθε
χαρμάδα. Πλησιάζει ἡ ὥ-
ρα γιὰ τὴν πρώτη ἐμφάνισι!
..... Ἐφθασε κι' ὅλας. Νὰ
τώρα παρατεταγμένες σὲ
τρεῖς γραμμὲς ἀμφιθεατρι-
κῶς ἐπάνω στὴν σκηνὴ βλέ-
πομε τὴν αὐλαία νὰ σηκώνε-
ται ἀργὰ—ἀργὰ καὶ στηλώ-
νομε λίγο ἀνήσυχα καὶ δει-
λὰ τὰ μάτια μας ἐμπρὸς μετὰ
τὴν ἰδέα πὺδ θ' ἀντικρύσω-
με χιλιάδες ἄλλα μάτια καρ-
φωμένα ἐπάνω μας. Εὐτύ-
χημα ὁμως! Δὲν ἀντικρύζο-
με παρὰ ἓνα σκοτεινὸ χάος..
Τὰ φῶτα τῆς αἰθούσης εἴ-
ναι σβυστά καὶ τὰ πολλὰ
πὺδ εἶναι στὴ σκηνὴ μᾶς
θαμπώνουν καὶ δὲν μᾶς ἀ-
φήνουν νὰ διακρίνομε. Τὰ
μάτια τῆς αἰθούσης μπο-
ροῦν νὰ κυτᾶζουν ὅσο θέ-
λουν δὲν μᾶς ἐνοχλοῦν. Ἐξ'
ἄλλου ἡ προσοχή μας τώρα
στρέφεται ἄλλου... Ὁ σεβα-
στὸς Γυμνασιάρχης μας κά-
νει στοὺς θεατὲς μετὰ εἰσα-
γωγή. Φέρνει τὴν γιορτήμας
ὡς ἀποτέλεσμα τῆς νέας
κατευθύνσεως πὺδ ἔδωσε

στὸ σχολεῖο του καὶ πὺδ ἀ-
ποβλέπει σὺδ ν' ἀναπτύξῃ
στὸ παιδὶ τὴν ἀτομικότητα,
τὴν πρωτοβουλία τὴν θέλη-
ση τὴ δύναμιν νὰ εἶναι κύ-
ριος τῶν γνώσεών του καὶ
νὰ τίς μεταχειρίζεται πρὸς
ὄφελός του, μ' ἄλλα λόγια
νὰ τὸ ὀπλίσῃ σοβαρὰ γιὰ
τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς. Μιλεῖ
τόσο ὡραῖα, εἶναι τόσο βα-
θειὲς καὶ ψυχολογημένες οἱ
ἀπόψεις του πὺδ ὅλοι ἀκού-
ουν μετὰ τὸ πειδ μεγάλο ἐνδι-
αφέρον, κι' ἐμεῖς νοιώθουμε
τὴ ψυχὴ μας πλημμυρισμέ-
νη ἀπὸ ἓνα ἰδιαίτερο συ-
ναίσθημα εὐτυχίας. Στὴν
χαρὰ αὐτὴ ἐνώθηκε ἡ βα-
θειὰ εὐγνωμοσύνη σὲ κεί-
νους πὺδ μᾶς ὁδήγησαν σ'
αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα. καὶ
μετὰ εὐγενικὴ ὑπερηφάνεια
ὅταν ἀκούσαμε μετὰ ἀπὸ μᾶς
τῆς ΣΤ' νὰ ἐκφωνῇ τὸν πα-
νηγυρικὸ τῆς ἡμέρας... Μί-
λησε παρὰ πολὺ ὡραῖα, ἀνά
λόγα μετὰ τὴ μεγάλη ἡμέρα...
Τὰ λόγια τῆς μπήκαν στὴν
κάθε ψυχὴ.

Στὴν ἀπόλυτη σιωπὴ τὸ
ἀρμόνιο χαϊδεύει τὴ ψυχὴ
μετὰ τοὺς ἀπαλούς γλυκοὺς τό-
νους του... Οἱ φωνές μας
σὲ λίγο ἐνώνονται μαζί του.
..«Δόξα Σοι τῷ δεῖξαντι
τὸ φῶς...»

Ὁ! ναί. Δοξασμένο ἄς εἴ-
ναι εἰς τοὺς αἰῶνας τ' ὄνομά
Σου Πατέρα μας... Εἶσαι
Σὺ τὸ Φῶς, ἡ Ἀλήθεια, εἶ-
ναι εἰκόνα Σου τὸ ὡραιότε-
ρο μέρος τῆς ὑπαρξίς μας..
Ὁ ἄν ὅλος ὁ κόσμος ἀρχί-
ζε τὴν κάθε προσπάθειά του
μετὰ μετὰ Δοξολογία μετὰ
προσευχὴ, πόνο ἀλλοιώτικα
θὰ ἦσαν τ' ἀποτελέσματα
τῶν προσπαθειῶν του...

Μετὰ τὴν «Δοξολογία»
ἀκολουθεῖ μετὰ ἀπαγγελία
«ἡ Ἀγία Λαύρα» πὺδ τὴν
χρωμάτισε καὶ τὴν ἀπέδωσε
θαυμάσια μετὰ ἄλλη τελειό-
φοιτος, Ὅλα τὰ σώματα ρί-
γησαν ἀπὸ συγκίνηση καὶ
ἐνθουσιασμό. ἀπὸ κείνο τὸ
θεῖο αἶσθημα πὺδ μόνο ἡ
Πατρίδα φέρνει τίς ψυχές
τῶν παιδιῶν τῆς. Ἡ συγκί-
νησις αὐτὴ πνίγεται σὲ μετὰ
γλυκεῖα εὐχαρίστηση καὶ ἄλ-
λοιώτικο ἐνθουσιασμό πὺδ
φέρνει ἓνα τραγοῦδι. Ἀνοι-
ξιάτικη χαρὰ». Εἶναι ἐπι-
δοφόρο σὰν τὴν ἀνοιξή, ὁ-
μορφο σὰν τὰ λουλουδάκια
τῶν κάμπων τῆς καὶ γλυκὸ
καὶ τρυφερὸ σὰν τὴ φωνοῦ-
λα τῶν πουλιῶν πὺδ ὕμνοῦν
τὴν ὁμορφιά τῆς. Αὐτὸ τὸ
τραγοῦδι ξεκουράζει τὴ ψυ-
χὴ καὶ τὴν ἐτοιμάζει νὰ δεχ-
θῇ τὴν καινούργια πατριω-
τικὴ συγκίνηση πὺδ τίς φέρ-
νει μετὰ καινούργια ἀπαγγε-
λία «Ἡ ὀλοκαύτωση τοῦ
Ἀρκαδίου» ἀπὸ μαθήτρια
τῆς Ε' καὶ ὕστερα ἡ σημαία
ἀπὸ μαθήτρια τῆς Γ' καὶ οἱ
δύο πολὺ ἐπιτυχημένες.

Ἀκολουθεῖ ἓνας «ὕμνος
στοὺς προγόνους» ἀπὸ τὸ
χορὸ καὶ ὕστερα δύο ἀπαγγε-
λίες ὑπέροχες ὡς θέμα
ὥρες καὶ ἱκανοποιητικὲς ὡς
ἀπόδοσις Ἡ μία ἀπὸ τε-
λειόφοιτο: «Ἡ φιλοσοφία
τοῦ πόνου» (Προβελεγγίου)
εἶναι μετὰ σταγόνα δροσερὴ
καὶ τονοτική γιὰ τὴν κάθε
πονεμένη ψυχὴ. Ἡ ἄλλη
ἀπὸ μαθήτρια τῆς Ε' «Τὸ
κρίμα» ἓνα ἀπὸ τὰ ἀρι-
στοτεχνήματα τῆς νεοελλη-
νικῆς ποιήσεως, εἶναι μετὰ
τραγικὴ σύγκρουσις καθή-
κοντος. Πρὸς τὸν Θεὸν καὶ
τὸν ἄνθρωπο... Ὁ ἄνθρω-

πος τ' ἀντίκρυσσε κα-
τὰ ἓνα μεγαλειώδη τρόπο,
ἐκπληρώνοντας καὶ τὰ δυό.

Ἡ αὐλαία πέφτει... Οἱ
θεαταὶ συγκινημένοι ἀκόμη
ἀπὸ τὸ ἀριστούργημα τοῦ
Δροσίνη, δὲν ἀντιλαμβάνο-
νται τί γίνεται στὰ παρκα-
σκήνια μέσα... Τί γίνεται ἀ-
λήθεια! Εἶναι ἡ σειρά τῶν
χορῶν, πρέπει ν' ἀλλάξουν
κοστούμια. Χαλασμός κό-
σμου. «Μαρία τρέξε καρφί-
τσες!» — Δεσποινὶς ἔχασα τὸ
κοντόχι μου — «Γρήγορα
ἀνοίγουμε...» «Κύριε μὴ!
Θὰ βγῶ μὲ τὸ ἓνα παπού-
τσι!» — «Νίκη τὸ φέσι μου!..
Τὴ μαμά μου, φωνάχτε τὴ
μαμά μου νὰ μὲ ντύσῃ!..

Θαῦμα ἐπὶ τέλους! Εἴμα-
στε ἔτοιμες... Ἡ μουσικὴ
ἀρχίζει τὴν εἰσαγωγή τοῦ
«Καραγκούνα» τὰ πόδια
μας ἠλεκτρίζονται... ἡ αὐ-
λαία σηκώνεται, οἱ προβο-
λεῖς μᾶς ρίχνουν μπλε καὶ
κόκκινο, τὰ χρυσὰ μας ἀ-
στράφτουν... χορεύουμε τρεῖς
χορούς μὲ κέφι. «Τὸν Κα-
ραγκούνα», «Ροδίτικο» καὶ
Μακεδονικὸ». Ὁ κόσμος
ἐνθουσιάζεται... χειροκρο-
τεῖ...

Ἔτσι τελειώνει τὸ πρῶτο
μέρος.

Τὸ δεύτερο ἀρχίζει μ' ἓ-
να τρισηχαριτωμένο καὶ δι-
δακτικώτατο κωμικὸ μονό-
λογο τοῦ Ξενοπούλου, ποὺ
τὸν ἀπαγγέλει μὲ μία θαυ-
μαστὴ φυσικότητα καὶ ἀ-
ξιαγάπητη ἀφέλεια μὰ μι-
κρούλα τῆς Β' τάξεως.

Ἀκολουθεῖ μία μονό-
πρακτος ξεκαρδιοτικὴ κω-
μωδία «Ἡ πώλησις τῆς Ἀ-
θηνᾶς. Ἡ ἐπιτυχία τῆς εἶ-
ναι μεγάλη... Κάθε μία δη-
μιουργεῖ τὸν ρόλο τῆς σὰν
νὰ ἦταν γεννημένη γι' αὐ-
τὸν... Ὁ κόσμος γελά μὲ ὅ-
λη του τὴ καρδιά, χειροκρο-
τεῖ σχεδὸν ὅλες τὶς σκηνές.

Τὴν εὐχάριστη διάθεσή
του ἔρχεται νὰ μεγαλώσῃ σὲ
μεγάλον βαθμὸ ἓνα τραγου-
δι «...Γεῖα καὶ χαρὰ...» Εἶν'
«ἡ εὐχή» ποὺ δὲν ψάλλουν
μονάχα τὰ χεῖλη μας ἀλλὰ
τὴν προσφέρει ἡ καρδιά μας
σ' ὅλους τοὺς ὁμοίους μας...

Ἡ εὐχή ποὺ καμμιὰ δὲν τὴν
περνᾷ ποὺ κάνει νὰ ἔρχεται
κι' ἡ γλυκεῖα νεράϊδα ποὺ
ὁμορφαίνει τὴ ζωὴ μας: ἡ
χαρὰ!

Ὁ ἐνθουσιασμός κορυ-
φώνεται μὲ τοὺς Κρητικούς
χορούς, ποὺ κλείνουν τὴ
γιορτὴ... Τοὺς τραβᾷ ἓνα
λιγερό Κρητικόπουλο καὶ
τὸν ἀκολουθοῦν δέκα τέσ-
σαρες Κρητικοπούλες μὲ τὶς
στολές τους κι' αὐτές.

Μὲ τὸν Ἑθνικὸ ὕμνο,
ποὺ παίζει ἡ μουσικὴ τε-
λειώνει αὐτὴ ἡ γιορτὴ μὰ
ἀπὸ τὶς ὠραιότερες καὶ συγ-
κινητικώτερες τῆς σχολικῆς
ζωῆς μας... Ἡ ἀνάμνησις
τῆς θὰ ζήσει στὴν ψυχὴ μας
αἰώνια γλυκεῖα καὶ νοσταλ-
γικὴ σὰν κατ' ὠραῖο, εὐγε-
νικὸ καὶ ψηλὸ.

Καὶ γὼ τελειώνω τὴν
περιγραφή μὲ ἓνα ὀλόθερμο
«εὐχαριστῶ» ἐκ μέρους ὁ-
λων μας, σὲ κείνους ποὺ
μᾶς ἐνεψύχουν ὁδηγώντας
τὴν κάθε πράξη μας, ἐκεί-
νους ποὺ ἐκοπίασαν τόσος
πολὺ, γιὰ νὰ ἐπιτύχωμε χω-
ρὶς νὰ σκεφθοῦν διόλου τὸν
ἑαυτό τους, μόνο καὶ μόνο
γιὰ νὰ νοιώσουν τὴ διαλ-
λεχτὴ, τὴν ἀσύγκριτη χαρὰ
ὅτι ἔδωσαν ὥρες εὐτυχίας
τὰ πνευματικὰ παιδιά
τους.

Ρίρκα Μ. Κανδαρέκη
Τελειόφοιτος Γ. Θ.

ΣΤ' ΑΝΤΙΚΡΥΣΜΑ ΓΙΟΡΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ

Κάτι σὰ χᾶδι, χᾶδι μᾶ-
γο, πνοῆς νυχτερινῆς, μυ-
ρωμένης, περνᾷ στὴν ψυ-
χὴ στές «25 τοῦ Μάρτη».
...Περνᾷ, γιὰ νὰ νοιώσῃ
μαζὺ μὲ τὸ ἡδονικὸ μού-
διασμά της, γιορτὴ μεγά-
λη... Γιορτὴ ποὺ δὲν τὴν
βρίσκουμε στὸ φεῦγα τῆς
στές μουχλιασμένες θῆκες
τῶν περασμένων, οὔτ' ἐν-
μυσή της. Τὴν βρίσκουμε
χρυσόθρονη στ' ἄρωμα νο-
σταλγίας ἀδαπάνητης..

Τὴ μέρ' αὐτὴ, σχίζεται
ἡ σιωπὴ ἡ κρυερή, φεύγει
ἡ μελαγχολία, ποὺ πέτρω

νε ταφόπλακα, ἀπ' τὲς
ψυχές, πετάει, πεταλαῦ-
δα τρελλά, ἡ χαρὰ στὴ θέ-
ση της, τκορπιέται παν-
τοῦ χαρούμενη ζωὴ, τρα-
γούδια, γέλοια... Σκορ-
πιέται παντοῦ, σ' ὅλες
τὶς μεριές τοῦ ὁρίζοντα,
σ' ἀνατολὴ καὶ δύση: Σ'
ὅλη τὴ Χριστιανοσύνη σ'
ὅλη, σ' ὅλο τὸ Ἑλληνικὸ
ἀκόμη περισσότερο!

Τὴ μέρ' αὐτὴ—ὦ ναί!
τραντάζεται συνθέμελα,
ὡς τὴν πειδὸ μυστικὴ κι'
ἀπόκρυφη πτυχὴ της, κά-
θε ψυχὴ Ἑλληνικὴ.

Εὐπνῆμα ἐθνικὸ, θρη-
σκευτικὸ πρῶτα....

Εὐπνῆμα θρησκευτικὸ!
Αὐτὴ τὴ μέρα χαρὰς
«Εὐαγγέλια».

Ἄγγελος, κάτασπρος
σὰν τὰ χιόνια, φέρνει τὴ
θεῖα σκέψη στὴν πεντά-
μορφη Παρθένα—ἥλιος
ποὺ λαμποκοπᾷ!— στὴν
κόρη τ' ἁσμου «Ἰωσήφ»,
π' ἀντιπροσωπεύει ὅ,τι
ἀγνό, ὅ,τι ἅγιο, ὅ,τι σεμ-
νὸ ὑπάρχει στ' ἀνθρώπι-
νο γένος, ὀλόκληρο. Πα-
νάγαθος ὁ θεός, ἀποφα-
σίζει νὰ στείλῃ, σὰν ἄν-
θρωπο, στὸν κόσμον, τὸ
παιδί του γιὰ νὰ τὸν σώ-
σῃ... Μεγάλον κεῖνο π' ἔ-
γινε ἡ δὲ σωτηρία τῆς
ἀνθρωπότητος δοξάζει
καὶ «ἀννυνεῖ» τοῦτο.

Ὁ «Εὐαγγελισμός» τῆς
Θεοτόκου» ἦρθε γρήγορα
γιὰ νὰ σώσῃ τὴν ἀνθρώ-
πιν ψυχὴ ἀπὸ τὴν ἀγω-
νία τοῦ χάους ποὺ βρισκό-
ταν... ἀπὸ τὸ τρίσβαθον
βάραθρον ποὺ φερνόταν...
Οἱ πιστοὶ κάθε χρόνον δο-
ξάζουν τὴν σωτηρία των.

Εὐπνῆμα Ἑθνικὸ!
Μαζὺ μὲ τὸ μεγάλο θρη-
σκευτικὸ ποὺ ἔγινε, εἶ-
ναι σφιχτὰ δεμένο μεγά-
λο ἐθνικὸ, ὑπέροχο κα-
τόρθωμα, ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπα-
νάστασης τοῦ '21, ποὺ
σήμανε τὴν ἐθνικὴν χαρὰν
γῆ—πόθος καὶ καημὸς αἰ-
ώνων. Ποὺ σήμανε τὸ ξα-
νάνωμα τῆς Ἑλλάδας,

ποὺ σήμανε τὴν ἀπολύ-
τρωσή της. Τὴν ἀπολύ-
τρωσή της ἀπ' τὴ βάρβα-
ρη σκλαβιά, σκλαβιά ποὺ
βάσταξε... αἰῶνες... φορ-
τωμένους μὲ δάκρυα καὶ
μὲ φαρμάκι... μὲ λύσσα
καὶ χολή....

Ἡ ἱστορία γράφει, πῶς
τὸ Ἑλληνικὸ ἔθνος κλο-
νίστηκε συνθέμελα σχεδόν.
Ὅμως ἡ πατρίδα τῆς λευ-
τεριάς—ποὺ σ' αὐτὴν γεν-
νήθηκε, ἡ ἔχει τὲς ρίζες
τῆς Ἑλληνικῆς—μπορεῖ
νὰ μείνῃ δουλωμένη γιὰ
πάντα!

Τριπλὴ δέ, γίνεται ἡ
γιορτὴ μὲ τὴν «ἐπέτειο»
τῆς ἀνακήρυξης τῆς «Ελ-
ληνικῆς Δημοκρατίας»,
ποὺ δὲν μένει πίσω καθό-
λου, σὲ χαρὰ!

Κοσμοϊστορικὰ γεγονό-
σα γιὰ τὴν Ἑλλάδα, ἡ ἀ-
πελευθέρωση καὶ ἡ ἀνα-
κήρυξη τῆς Δημοκρατίας,
ὕστερα ἀπὸ ἑκατὸ χρόνια
ζωῆς, ὕστερα ἀπὸ ἓνα αἰ-
ῶνα δεινοπαθημάτων, ὕ-
στερα ἀπὸ ἓνα αἰῶνα ἀπο-
λυταρχισμῶν βασιλέων,
ποὺ ἦταν ξένοι στὸν τό-
πο, ποὺ ἦταν ξένοι στὴν
Ἑλληνικὴ ψυχὴ.

Ἡ «25η τοῦ Μαρτίου»
εἶναι γραμμένη ὅχι μὲ ἀν-
θρώπινο κοντύλι, ποὺ τὰ
γράμματα μὲ τὸν καιρὸ
θὰ σβύσουν, ἀλλὰ μὲ τὸ
ἴδιο χέρι, τὸ παντοδύνα-
μο χέρι τοῦ Δημιουργοῦ!
μέσα στὴν καρδιά κάθε
Ἑλλῆνα!.....

Κάθε Ἑλληνας αἰστά-
νεται τὴ μέρ' αὐτὴ, μέσα
στὰ βάθη τῆς ψυχῆς του,
τὴ πειδὸ μεγάλη ἐθνικὴ, τὴ
πειδὸ μεγάλη ἀνθρώπινη
ἀγαλλίαση μαζὺ μ' ὑπερη-
φάνεια! Κάθε Ἑλληνας!
Λεοτέρης Μαθιουδάκης
Τάξις Ε' Γυμνασ. Ἀρρένων
Χανίων

Ἡ τιμὴ ἡ ἀθωότης καὶ ὁ χρό-
νος ἀπαξ χαθόντα δὲν ἀνακτῶν-
ται.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ

Σχράντα πέντε χρονῶν ἦτο ἡ Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα δταν ἤρχισε ἡ Ἐπανάστασις.

Εἰς τὴν μεγάλην καὶ γαϊνναίαν τῆς καθριάν ἐνωρίς ἀνέλαμψαν αἱ εὐγενεῖς ἰδέει τῆς φιλοπατρίας καὶ τῆς ἐλευθερίας.

Ἐχουσα ὅπ' ὅψιν δτι ἡ πατρὶς τῆς εἶναι μεγαλυτέρα καὶ τέκνων καὶ περιουσίας, προσέφερε εἰς αὐτὴν καὶ τὰ τέκνα τῆς καὶ τὴν περιουσίαν τῆς.

Δὲν ἐσυλλογιζέτο οὐτε τὴν ἀσθένειαν τοῦ φύλου τῆς, οὐτε τῆς θαλάσσης τοῦς κινδύνους οὐτε τὰς ταλαιπωρίας τῆς ξηρᾶς. Φύσει δραστηρία, ἀνδρική μετεπήδα ἀπὸ πολιτορκίας εἰς πολιτορκίαν.

Τὸ Ναύπλιο, ἡ Τρίπολις, καὶ τὸ Ἄργος μαρτυροῦσαν τὴν τόλμην τὴν γεναιότητα, τὸ θάρρος καὶ τὴν ἀνδρείαν τῆς Ἐνώπιον τῆς ὁ ἀνάνδρος ἠσυχνετο καὶ ὁ γενναῖος ὑπεχώρει. Κατὰ τὴν μετὰ τὴν εἰς τὸ Ἄργος ἔτυχε τυχε ὑπὸ τῶν ἀργείων ἐκτάκτου καὶ ἀσυνήθους ὑποδοχῆς. Σεμνοπρεπῶς ἐνδεδυμένη φοβερῶς ὀπλισμένη ἐξελήφθη ὑπὸ τῶν Ἀργείων ὡς ἄλλη Γελέσιλλα. Τοιαύτην δὲ ἐντύπωσιν ἐνεποίησεν ἡ ἔμφανισις τῆς, ὥστε ἅπαντες τὴν ἀπεκάλουν Κυράν των.

Ἡ Μπουμπουλίνα διέψευσε τὸ ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος ἐν τοῖς Οἰκονομικοῖς ἀναφερόμενου, δτι «ὁ Θεὸς παρεσκεύασε τὸ γυναικεῖον φύλον ἐπὶ τὰ ἐνδον ἔργα καὶ ἐπιμελήματα, καὶ δτι τὰ ῥίγη καὶ τὰς στρατασίας τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνδρὸς δύνανται καρτερεῖν κατεσκεύασε». Ἀλλως τε τὸ γυναικεῖον φύλον πολλὰ ἔδωκε δειγμάτων ὑψηλοτέρων ἐνεργείας.

Ἡ Μπουμπουλίνα ἦτο μᾶλλον ὑψηλὴ εἶχε ὀφθαλμοὺς ὀξεῖς καὶ φλογεροὺς, ὕψος σοβαρὲν καὶ μεγαλοπρεπὲς ὅψιν ἡλικοαῇ. Ἐχουσα λοιπὸν τοιαῦτα χαρακτηριστικὰ καὶ προτερήματα εἴλκυσε τὸ σέβας καὶ τὴν ἀγάπην πάντων.

Ἀγράμματος μὲν, ἀλλὰ εὐφυῆς, καὶ ἐτοιμότητα εἶχε λόγου καὶ ὀφθαλμοῦ, ἐξόχως παρὰ τῶν συμπολιτῶν τῆς ἐτιμάτο.

Εἰς πάντα τὰ τοπικὰ τῶν Σπερχειῶν, δηλ. τῆς πατρίδος τῆς συμβούλια προσεκαλεῖτο καὶ παρεκάθητο μετὰ τοῦ Μέξη, καὶ τοῦ Ἀνδρούτσου, τοῦ Μπότση καὶ τοῦ Ἀναργύρου.

Ὅλοι οἱ ὀπλαρχηγοὶ τῆς Πελοποννήσου ἐθαύμασαν τοὺς εὐγενεῖς τῆς τρόπους, πολλάκις ἐπεισε τοὺς ὀπλαρχηγούς νὰ ὁμονήσωσι καὶ νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὰς θέσεις των Πάντοτε ἐξήτουν τὴν

γνώμην τῆς, ἣν καθήκον των ἐθεώρουν νὰ τὴν ἐκπληρώσωσι.

Ὅλα τὰ ἔθνη τὴν ἀνευφήμησαν καὶ τὴν ἐχαιρέτισαν ὡς ἡρωίδα. καὶ κατέιαξαν τὸ ὄνομα τῆς εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἐνδόξων καὶ περιωνύμων γυναικῶν. Ὁ χαρακτήρισμός τῆς Μπουμπουλίνας κλείεται εἰς τοὺς ἐξῆς ἐκφραστικωτάτους στίχους τοῦ Ἀλεξάνδρου Σούτσου.

Ἡ Μπουμπουλίνα ἦτος ὥραία εἶχε τὰ δῆματα στιβαρὰ καὶ ὡς ἡ Ἀρτεμις κολοισαία ἐπεριπάτει καὶ σοβαρὰ Μεγάλα εἶχε ὀρματα. Ἦρε καὶ ἐλέμματα σπείρον γοργού· σπινθήρας Τὸ χρυσάκέν τῆς ἐνδυμα τῆς ζώνῃ συνέσιγγε ἀργυρὰ καὶ ἀπὸ ταύτης εἰς τὸ πλευρὸ τῆς σπάθη ἐκρέματο ἡχηρὰ.

Ἄννα Στρατατάκη
(Τάξις Δ')

Γυμνασίου Θηλέων Χανίων.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ 'ΗΧΘ. ΧΑΝΙΩΝ

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Ἐπὶ τέλους ἀρχίζομε νὰ ξυπνοῦμε. Δὲν εἶναι βέβαια αὐτὸ ἀνακάλυψη. Ἀλλὰ εἶναι μιὰ διαπίστωση ποὺ τὴν ἔχουσιν ὅλοι ὅσοι περυσίθησαν στὴν ἐορτὴ τοῦ Γυμνασίου Θηλέων τῆς 25ης Μαρτίου. Ἀκούσατε τί εἶπεν ὁ Γυμνασιάρχης. «Τὸ σχολεῖό μου ἐξελίσσεται». Ἀρχίζει νὰ ἀφίνη στὸ μαθητὴ μιὰ εὐρυτάτη πρωτοβουλία. Καὶ αὐτὸ ποὺ οὐδὲ παρουσιάζει σήμερα, δὲν εἶναι τίποτε ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πρωτοβουλία τῶν μαθητῶν. Καὶ τὸ πλῆθος ποὺ περυσίθη στὴν τελετὴ αὐτὴ, χειροκρότησε μὲ δρεξή, μὲ ἔθουσιασμό, μὲ ἱκανοποίησιν ὅτι τοῦ παρουσιάσας ἡ πρωτοβουλία τῶν μαθητῶν. Ἐμεῖς δὲν ἐχειροκροτήσαμε αὐτὸ. Χειροκροτήσαμε κατὶ ἄλλο. Τὸ γκρεμοτοκίσμα τῆς κλασσικῆς ἀντίληψης, ποῦθελε τὸ μαθητὴ μιὰ μηχανή, ἔνατ ἔφυχο, ποὺ τὸν ἔπνευε σὰν κατὶ ποῦμοιαζε μὲ σκαλοῦ καὶ προσπαθοῦσε νὰ τὸ παραγεμίσει, μὲ ξερεῖς, ἄψυχες γνώσεις, γνώσεις δολοφόνες τῆς παιδικῆς ψυχῆς, τῆς παιδικῆς πρωτοβουλίας. Ἐτοί τοὺς παλῆς σχολεῖο ἐβγαζε ἐτεροκίνητα ὄντα, διχῶς πρωτοβουλία, μὲ μαρμαμένη καὶ υποτυπώδη θέληση, πλάκες φωνογράφου, ποῦσαν ἕνα πρώτης τάξεως ὄλικο γιὰ τίς προθέσεις τοῦ γραφειοκρατισμοῦ ἀλλὰ δὲν μποροῦσαν παρὰ μὲ κόπον νὰ δειξοῦν κατὶ δικό τους. Ἦσαν οἱ Σάντοσι. Ἀκριβῶς οἱ Σάντοσι ἔπνευε τοὺς ἐφάντασθηκε ὁ Ἰσπανὸς μυθιστοριογράφος.

Πόσες φορές δὲν ὑψώθηκαν δι' αμαρτυρίες γι' αὐτὴ τὴν κατάστα-

ση; Καταδικάσθησαν στὴ κοινὴ συνείδηση, σὰν διαμαρτυρίες προδοτῶν ποὺ δὲν ἐννοοῦσαν πῶς αὐτὸ ἀντέκειτο στὸ πνεῦμα τῆς παρὰδοσης.

Τὸ σχολεῖο, στὸν αἰῶνα τοῦ ἀτομισμοῦ καὶ τῆς αὐτενεργείας, εἶχε καταδικασθῆ νὰ ζῇ κατωτὰ τὸ ζυγὸ ἐνός εἶδους πνευματικοῦ τιμαριωτισμοῦ. Ὁ μαθητὴς δὲν ἔπρεπε νάχη θέληση, γνῶμη δικιά του. Ὁ δὲ ἦταν προσβολὴ ἐναντίον τῆς παρὰδοσης. Ἐπρεπε ἀκόμη, τὸ παιδί νὰ στερηθῇ καθε παιδικῆς χαρᾶς. Μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ δασκάλου ὑπῆρχε ἕνα τεράστιο χάσμα, μιὰ ἀπόστασις ποὺ φρουρὸς τῆς ἦταν, τὰ μηδενικά καὶ ἡ ρήγξ.

Ὅλοι μας, ποὺ περάσαμε ἀπὸ τὰ θρανία θὰ τὴν θυμόμαστε τὴν ὥραία (αἰν) αὐτὴ ἐποχὴ. Θρανεῖο, διάδομα, ἀποστήθιση δίτομα καὶ μηδενικά.

— Κύριε αὐτὸ... τί σημαίνει!

— Διάβασε δ, τι λέει τὸ βιβλίο.

— Κύριε... ἡ γνώμη μου.

Τί; Γνώμη σου; Καὶ ποῖος τοῦ εἶπε δτι ἔχει δικαίωμα νὰ λέη γνώμες, ἐκτὸς ἀπὸ καίνας ποὺ ἔλεγε τὸ βιβλίο. Ἀπάντησις τὸ μηδενικὸ τοῦλάχιστον.

Καὶ ὁ δυστυχὴς ὁ μαθητὴς ὁποχρεῖτο, νὰ φυλάτῃ τὴν γνώμην του, νὰ τὴν στραγγιζέ, διότι δὲν ἔπρεπε νάχη παρὰ τὴν γνώμην τοῦ διδίου, ποὺ πολλές φορές μπορεῖ νὰ ἦταν καὶ κουταμάρα. Ἀκόμα καὶ τὰ παιγνίδια τοῦ σχολεῖου ἐκείνου ἦταν μιὰ ἀγγασία, γιὰ τὸ μαθητὴ καὶ οἱ ἐορτῆς. Γιατί δὲν ἐβγαίνουν μὲ σα ἀπὸ τὴν καρδιά, ἀπὸ τὴν ψυχὴ τοῦ μαθητοῦ. Ἐπὶ τέλους τὸ σχολεῖο ἀρχισε νὰ ξυπνᾷ. Ἀφίσε στὸ μαθητὴ κάποια πρωτοβουλία. Τοῦ εἶδε τὸ δικαίωμα νὰ σκέπτεται ὅχι ὑπὸ τὴν πίεσιν τοῦ διδίου. Τοῦ εἶδε τὸ δικαίωμα νὰ αὐτενεργῇ. Καὶ αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὁ μαθητὴς καταλαβαίνει κατὶ σπουδαῖο. Ὅτι ὑπάρχει. Ὅτι εἶναι μιὰ ὄντοτης. Ἐνας ἄνθρωπος. Ἐλεύθερος. Πρὸ πάντων, κυρίως ἐλεύθερος. Ἀὲν παρκαλοῦθησα νὰ δῶ ἂν καὶ ἄλλα σχολεῖα στὴ πόλιν μας, ἔχουν ἐφαρμόσει τὸ σύστημα τοῦ Γυμνασίου Θηλέων. Γι' αὐτὸ καὶ μόνο γιὰ τὸ σχολεῖο αὐτὸ μιλῶ. Ἄν δὲν τοῦ ἔχον ἐφαρμόσει, τὸ μάθημα ποῦ τοῦς δίδεται ἀπὸ τὸ σχολεῖο αὐτὸ, τὰ λόγια ποὺ εἶπεν ὁ κ. Γυμνασιάρχης, πρέπει ν' ἀποτελέσῃνε γιὰ τὰ σχολεῖα αὐτὰ ἕνα μάθημα.

Ἡ κοινωνία γιὰ νὰ προαχθῇ, πρέπει νὰ ἔχη πρὸ πάντων χάρα κτήρες. Ἡ εὐκοινοῦν διατελεῖ ἀκόμη ὑπὸ τὴν πίεσιν τοῦ φεσὸ ἑαρχικοῦ πατριαρχισμοῦ, ποὺ στρεβλώνει καὶ κακομοιράζει τὸ παιδί. Ποὺ κατὰ ἀπὸ τοῦς «ἡθικοῦς» λεγομένους φραγμοὺς, τὸ ὑποβάλλει στὴ ψυχικὴ διαστρέ-

βλωση, τοῦ κολεῖ δὲν ψυχικά. Τὸ σχολεῖο μόνο μπορεῖ νὰ ἔκτε λῆσῃ τὴν ἀποστολὴν αὐτὴν.

Κι' αὐτὸ θὰ τὸ κατωρθώσῃ μόνο δταν δημιουργήσῃ στὸ παιδί τὴν ἐντύπωσιν δτι ὑπάρχει ὡς αὐτοτελὴς ὑπαρξής, δταν τοῦ δώσῃ τὴν εὐκαίριαν νὰ συνηθίσῃ στὴν αὐτενεργείαν, δταν δὲν τὸ μεταβάλλει σὲ πλάκα φωνογράφου.

Καὶ γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ, γιὰ τὴν προσπάθειαν αὐτὴν, τὸ προσωπικὸν τοῦ Γυμνασίου Θηλέων ἀξίζει τῶν ποῖο θερμῶν συγχαρητηρίων.

Φρῆξος Μύρτας

Ἡ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΕΙΣ ΤΑ ἈΛΛΑ ΚΡΑΤΗ

Ἡ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ Ε.Σ ΤΗΝ ΠΟΛΩΝΙΑΝ

Ἡ Πολωνία ἦτις ἐνεφανίσθη εἰς τὸν Εὐρώπαϊκὸν ὀρίζοντα ὡς τέλειον κράτος μετὰ τὸν Εὐρώπαϊκὸν πόλεμον μολονότι ὡς κράτος εἶχε νὰ μεριμνήσῃ περὶ τῆς ἐσωτερικῆς ὀργανώσεως τῆς καὶ τὸν καθορισμὸν τῆς ἐξωτερικῆς τῆς θέσεως ὡς κράτος προβλήματα ποὺ ἀποτόμως παρουσιάσθησαν καὶ ποὺ ἀπῆλθον ἀμέριστον τὴν φροντίδα τῶν ἀρμολέων, ἐντούτοις ὡς κύριον μέλημα τῶν κυβερνητικῶν ἐτεθῇ ἡ διὰ παντὸς μέσου ἀρτιωτάτη ὀργάνωσις τῆς φυσικῆς ἀγωγῆς.

Ὁ κρατικὸς στρατηγὸς δικτάτωρ ἐπιδιούσης ἐπρωτος ἀτήσε εἰς ὅλην τὴν κίνησιν καὶ ἀνέλαβε προσωπικῶς τὴν ὀργάνωσιν τῆς φυσικῆς ἀγωγῆς καὶ ἐντὸς 12 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀνασυστάσεως τῆς Πολωνίας κατάρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ ἱκανοποιητικώτατα ἀποτελέσματα.

Πρὸ 25 περίπου ἐτῶν τὸ ἔθνηκὸν συμβούλιον φυσικῆς ἀγωγῆς καὶ στρατιωτικῆς προπεδεύσεως καὶ τὸ ἔθνηκὸν συμβούλιον ἐπιστημονικῆς φυσικῆς ἀγωγῆς ἄτινα συνεργάζονται στενῶτα μετὰ τὸ τμήμα σωματικῆς ἀγωγῆς τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας διὰ τὸν συντονισμόν τῶν ἐκατέρωθεν ὁράσεων πρὸς ἐπιτέλειαν τοῦ ἐπιδεικωκομένου σκοποῦ.

Ἡ φυσικὴ ἀγωγή ἐπεβλήθη ὑποχρεωτικῶς εἰς ὅλα τὰ σχολεῖα ἀρρένων καὶ θηλέων. Ἡποχρεωτικὰ διατίθενται τρεῖς ὡ-

ραι έβδομαδιαίως διὰ τὴν φυσικὴν ἀγωγὴν καὶ δύο διὰ τὸν μαθητικὸν ἀθλητισμὸν ὅστις εἶται ἡ βία τῆς μετέπειτα ἀθλητικῆς κινήσεως.

Προνομιούχοι ἐξαιρέσεως μερικαὶ ἢ ὕλικοι ἐν ὑπάρχον πικρὴν ἐὰν συντρέχουσι λόγοι ὑγείας, πιστοποιούμενοι παρὰ ἐπὶ τούτῳ ἐντεταλμένου ἱατροῦ καὶ πάντες ἐκτιμώμενοι ὑπὸ τοῦ συμβουλίου.

Οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριαι ἔχουν δύο διαιτάτορας ὑγείας καὶ τὸ ἀθλητικὸν τοιοῦτον διὰ τῶν ὁποίων παρακαλουθεῖται τακτικῶς ἡ ὑγεινὴ των κατὰ τὰς παρὰ τῶν σχολικῶν ἱατρῶν ὁρτινες ὑπάρχουν εἰς ὅλα τὰ σχολεῖα ἀρρένων καὶ θηλέων καὶ ἡ ἀθλητικὴ των ἐπίδοσις ὑπὸ τοῦ συμβουλίου.

Ἡ ἱατρικὴ των ἐπιθεωρήσεις γίνεται ἀνελλιπῶς ἐπὶ τρίωρον καθ' ἑβδομάδα καὶ ἐπὶ ὅλων γενικῶς τῶν μαθητῶν.

Ἄξια λόγου εἶναι τὰ μαθήματα, στρατιωτικῆς προπαιδείσεως διὰ τοὺς μαθητὰς, καὶ μαθηματικὰ νοσηκώμων, βοηθῶν πρῶτων βοηθειῶν κτλ. διὰ τὰς μαθητρίδας τὰ ὅποια ὑποχρεοῦνται νὰ παρακολουθήσουν μαθητὰ καὶ μαθήτριαι ἀπὸ τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας τῶν.

Τὸ ἔθνικὸν συμβούλιον γενικῆς ἀγωγῆς ἀσχολεῖται εἰς τὸ νὰ προπαγανμίζῃ ὑπὲρ τοῦ ἀθλητισμοῦ μεταξὺ τῶν λαϊκῶν μαζῶν καὶ πρὸς τοῦτο ἔδρυσεν Κεντρικὸν ἴστιοῦ τὸν φυσικῆς ἀγωγῆς ἐν Βαρσοβίᾳ καὶ ὠργάνωσεν κέντρα ταύτης εἰς τὰς κυριώτερας πόλεις εἰς τὰ ὅποια δύναται νὰ ζητήσῃ τις οἰαδήποτε ἱατρικὴν ἀθλητικὴν συμβουλὴν παρὰ εἰδικῶς διορισμένων ἱατρῶν. Εἰς τὸ κεντρικὸν τοῦτον ἴστιοῦ τὸν φοιτοῦν ἐπὶ διετίαν οἱ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι τοῦ ἀθλητισμοῦ καὶ τῆς φυσικῆς ἐν γένει ἀγωγῆς.

Τὰ κέντρα φυσικῆς ἀγωγῆς συνεργάζονται στενῶς μετὰ τοὺς διαφόρους σχολάρχους καὶ σωματεῖα προπαγανδίζοντας ὑπὲρ ταύτης, μεταξὺ τῶν μελόντων καὶ προετοιμάζοντας τοὺς προπονητὰς ὁρτινες ἀποτελοῦν τὸν πρῶτον πυρῆνα τῆς ὅλης δράσεως τῶν κέντρων.

Πλὴν τούτου τὸ ἔθνικὸν συμβούλιον δαπανᾷ μεγάλα ποσὰ καὶ ἐπιχορηγίσεις διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀθλητισμοῦ καὶ ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν ὅτι ἐντὸς πέντε ἐτῶν ἐδαπίνησεν ἄνω τῶν 3.000.000 δρ. μόνον διὰ διεθνεῖς συναντήσεις.

Ἐνδιαφέρεται ἐπίσης διὰ τὸν τύπον καὶ περιεχόμενον τοῦ ἀθλητισμοῦ τὰ ὅποια συντηρεῖ καὶ διακρίνει. Φροντίζει προσέτι διὰ τὴν ἔδρυσιν γυμναστηρίων καὶ χώρων ἀσκήσεων. Τούτα πάντα εἶνε ἀρκετὰ ὅπως ὁσὺν μία εἰκόνα τῆς τεραστίας ἀναπτύξεως τῆς φυσικῆς ἀγωγῆς ἐν Πολωνίᾳ καὶ τῶν μερικῶν καὶ φροντίδων αἰτινῶν κα' ἡμερινῶς καταβάλλονται πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ διάδοσιν ταύτης. Εἰς τὸ προσεχές θὰ πραγματευθῶμεν καὶ τὴν ἀνάλογον ἰδικὴν μας κρατικὴν κίνησιν διὰ τὴν φυσικὴν ἀγωγὴν καίτοι δυστυχῶς δὲν παρουσιάζει τὴν ἔτι τακτοποιημένην κατεύθυνσιν οὔτε ἐπομένως τὰ ἐν αὐτᾷ ἀποτελέσματα μετὰ τὰ ἄλλα κα' αὐτῆς Εὐρώπης ἰδίως τῆς Κεντρικῆς, καίτοι ἡ χώρα μας ὑπῆρξε κάποτε ἡ κοιτὴς τῆς Γερμανικῆς καὶ τοῦ εὐγενοῦς ἀθλητισμοῦ.

Ζαχαρένια Ἰ. Σπερελίκη
Ε' Τάξις Γυμ. Θηλέων
Χανίων

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΕΡΚΥΡΑ

ΜΙΑ ΔΥΣΗ

Ἦτανε καλοκαίρι. Πάνω σ' ἓνα μικρὸ, καταπράσινο λοφίσκο ἀνεβασμένος ἔβλεπα τὸ ἥλιο νὰ βουτᾷ στὴν πεντάμορφη θάλασσα. Γύρω μου ἡ ἡσυχία κυριαρχοῦσε. Τάκουραστα τσιτίζικια εἶχανε σωπάσει. Τοῦ κάμπου τὰ πουλάκια πετοῦσαν στὶς φωλιὰς τοὺς ἀθόρυβα. Κι' ἀκουγότανε μονάχα τοῦ γρύλλου τὸ μονότονον τὸ σφύριγμα καὶ κάπου-κάπου κάποιου κούκου ἢ φωνῇ.

Ὁ Φοῖβος πυρῶμένος, μεγαλόπρεπα ἄργοταξίδευε πρὸς τὴ θάλασσα καὶ τὰ οὐρανοθέμελα τάχε ζωγραφίσει κάποις μάγος ζωγράφος. Τώρα ὁ ἥλιος, δίσκος πορφυ-

ρένιος ἀρχίζει νὰ βυθίζεται ἀργὰ—ἀργὰ, περήφανα στὴ κρουσταλλογάλανη θάλασσα. Τὸ σχῆμα τοῦ ἀλλάζει, πὰ μισὸς κύκλος. Καὶ φόντο, φόντο θαυμάσιο, μοναδικὸς ὁ οὐρανὸς μ' ὅλες τὶς ἀποχρώσεις τῶν χρωμάτων ποὺ καθρεφτίζεται στὸν βαθυγάλανο τῆς θάλασσας καθρέφτη. Στὸ βάθος εἶναι κόκκινος, κόκκινος σὰν νὰ καιότανε. Γύρω μυριάδες ἄλλα χρώματα κίτρινο, μενεξέλι, γαλανὸ, πορφυρὸ. Μιὰ λουρίδα ἡλίου ἔμεινε στὸν ὀρίζοντα... μιὰ γραμμίτσια... μιὰ βούλα... καὶ χάθηκε στὴν ἄβυσσο ἀφίνοντας γιὰ λίγο τὶς ἀκτίδες τοῦ σὰν γραμμῆς, κι' ὕστερα τίποτε. Τάερίνα χρώματα τοῦ θείου πανοράματος διαρκῶς ἀλλάζουν μετὰ πλούσια ποικιλία. Κι' ἔφτασε τὸ σούρουπο, ἡ μελάγχολη ὥρα. Ὁ οὐρανὸς μπροστά μου εἶναι σπαρμένος μετὰ ροδόφυλλα. Τὸ σήμαντρο ἀπ' τὸ ἐρημικλήσι σημαίνει γιὰ τὸν ἑσπερινὸν κι' ὁ ἥλιος τοῦ ξεχύνεται πλούσις, γλυκὸς ὁλόγλυκος κι' ἀντιλαλάει στοὺς γύρω βράχους ξεσκίζοντας τὴν ἡσυχία. Εἶναι τοῦ μυστηρίου ἡ ὥρα...

....Κι' ἐκεῖνος ἔρχεται καὶ σκύβει στὶς ψυχὰς ποὺ τὸν προσμένουν σιγὰ πονετικά. Κι' ἀργὰ τὰ σήμαντρα πονετικά κι' αὐτὰ σιγοσημαίνουν... λέει κι' ὁ ποιητής.

Κέρκυρα,

Κωστ. Χ. Γρόλλιος.
μαθητὴς τῆς δ' τάξεως τοῦ γυμνασίου ἀρρένων Κερκύρας.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΕΚ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Κατὰ τοὺς Βυζαντινὰς χρόνους ἐν τοῖς ἀνακτόροις ἡ ἐκλογὴ τῆς νύμφης καὶ γενικῶς ὁ γάμος ἐγένετο κατὰ ἀστέον τρόπον προκειμένου περὶ ἐνὸς συνοικεσίου ἡρχοντοῦ πρέσβεις πρὸς τοὺς γονεῖς τῶν μελλονύμφων, ἐξέφραζον τὰς ἐκ μέρους τοῦ ἀποστολέως ἀξιιώσεις των, συνεφώνουν ἢ μὴ καὶ τέλος συναπε-

φάσιζον, περὶ τῆς μελλούσης ζωῆς τῶν τέκνων των, χωρὶς αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ νὰ ἔχουν οὐδεμίαν δεδομένην ὅτι μόνον κατὰ τὴν τέλει τῶν γάμου ἀλλήλους διὰ πρῶτην φοράν. Πολλάκις συνδαινεν ὁ εἰς ἐκ τῶν μελλονύμφων τούτων νὰ ἔχη τοιαύτας μορφολογικὰς ἢ σωματικὰς ἀτελείας ὥστε πολὺ χρήγγρα νὰ χάνεται ἡ συζυγικὴ ἀρμονία. τοιοῦτον παράδειγμα πρέχει εἰς ἡμᾶς τὸ συνοικέσιον τοῦ δασιλέως Ἰωάννου κατὰ τὸν ὅποιον ὁ πατήρ του ἠθέλησε νὰ τὸν συζεύξῃ μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ Μαρκεσίου Μόντη Φερράρα Σοφίας, τὴν ὅποιαν ἔφερον ἀπὸ τῆς Ἰταλίας μετὰ τὸν θάνατον τῆς πρώτης τοῦ συζύγου, ρωσίδας Ἀννης. Ὁ δυστυχὴς Ἰωάννης πρὸ τῆς ἐπιθυμίας ταύτης τοῦ πατρὸς του, ἵνα μὴ λυγίσῃ αὐτὸν, τὸν ὅποιον τόσον ἠγάπα καὶ ἐσέδετο, χωρὶς νὰ δεῖξῃ τὸν ἀποτροπαικτὴν τὸν ὅποιον τοῦ ἐπροκάλε. ἡ νύμφη αὕτη ἀπεφάσισε νὰ οὐξευχθῇ μετ' αὐτῆς καὶ συνεπῶς νὰ ζήσῃ μαζί της ὁλόκληρη ζωὴν.

Ἡ νύμφη δὲ αὕτη, ἡ Αὐτοκράτειρα πλεον τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους, ἔσχεν μὲν καὶ τινὰ σωματικὰ προτερήματα, ἐν τούτοις ὅμως τῶν ὁντων ἦτο τὸ μέγεθος τῶν παρουσιαζομένων εἰς αὐτὴν ἀτελειῶν ὥστε νὰ ἐπισκιάζωνται ὅλα τὰ προτερήματα τῆς. Αὕτη δηλαδὴ πρὸς τὸ ὠραῖον τῆς σῶμα καὶ τὰ ὑπερβάνθη κυματώδη μαλλιά τῆς αἵτινα ἔφθανον μέχρι τῶν κνημῶν τῆς παρουσίαζεν ἐν τούτοις ἀπαισίαν δυσμορφίαν. Πρὸς τὸ ὠραῖον τῆς δὲ παράστημα καὶ τὴν ἀγερωχίαν τοῦ ὁδεύματος, ἔχουσα τὴν κεφαλὴν ὀψηλὰ ἀντέφασκεν πάλιν τελείως ἡ ἀποτροπαία τῆς μορφῆς. Ἦτο δηλαδὴ κατὰ τὴν τότε κοινὴν γνῶμην, «ἀπ' ἐμπρὸς τεσσαρακοστὴ καὶ ἀπ' ὀπίσω Πάσχα».

Ὅλη λοιπὴν αὕτη ἡ ἀσχημία τῆς δυστυχοῦς Αὐτοκρατειρας ἔσχεν ὥς ἀποτέλεσμα τὴν τελείαν περιφρόνησιν αὐτῆς ἐκ μέρους τοῦ συζύγου τῆς, αὐτοκράτορος Ἰωάννου. Ἡ δὲ δασίλισσα δυσηρεστημένη διὰ τὴν περιφρόνησιν τοῦ συζύγου τῆς ἔμεινεν νυχθημερὸν κλεισμένη εἰς τὰ δωμάτιά της, εἰς τοῦ δλέπουσα ὁλοὴν τὴν κατὰστασιν ν' ἀγῇ μᾶλλον πρὸς τὰ χεῖρα παρὰ πρὸς τὰ βελτίω, καὶ φοβηθεῖσα προσέτι ἐδεχόμενόν τινα ἐξουτελισμὸν ἀπὸ τῶν διαδόχων ἀναγκάζεται νὰ δραπέτεύῃ συνεννοήθη λοιπὸν μετὰ τοὺς συνεργάτας τῆς ἀποδράσεως Γενουσίους, τοῦ Παλατᾶ καὶ ἐξῆλθεν εἰς περίπτον ἀνὰ τὰς τερπνάς τοποθεσίας τῶν περὶ τῆς πόλεως μετὰ τῶν ἀγαπητῶν τῆς

ἀκολουθῶν με τὸ πρόσημα τῆς διασκεδάσεως. Ἐκεῖ λοιπὸν διήλθεν ὅλην τῆς τῆς ἡμέραν νρώγουσα καὶ πίνουσα καὶ διασκεδάζουσα ἕως ὅτου κατὰ τὰ συμπεφωνημένα ὅτι πλέον ἤρρισε ν' ἀπλοῦται ὁ μαυρὸς πέπλος τῆς νυκτὸς ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, καὶ ὁ ἥλιος νὰ ῥίπτῃ πλάγιως τὰς φρουσιζούσας ἀκτίνας του μετὰ τὴν πνοὴν τοῦ ἀνέμου, ἔφθασε τὸ καράδι ἐντὸς τοῦ ὁ ποῖος ἐπιβιβάσθαις ἡ Ἰταλὶς Σοφία μετὰ τῆς ἀκολουθίας τῆς ἀπέπλευσε ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ Κράτους. Εἶναι ἀφάνταστον τὸ σκάνδαλον ἢ ταραχὴ ἃ ἐκείνη ἐξερράγησαν εἰς τὸ παλάτιον καθ' ἃπασαν τὴν πόλιν τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὅτι ἐγένετο αἰσθητὴ ἡ ἀπόδρασις τῆς Αὐγούστη! Ὁ δὲ λαὸς ἐξηγριωθείς διὰ τὴν προσβολὴν ἣτις τοῦ προσήφθη ἡτοιμάζετο δ' ἀντεκδικήσας, τὸ ὅποσον ἀνόμιμῶς θὰ συνέβαινε ἐὰν δὲν ἤρχετο τὸ ὅς ἀπὸ μηχανῆς θεοῦ πλοῦν τῆς ἀποδράσεως ἵνα δώσῃ λύσιν εἰς τὸ ἀτυχὲς συνοικέσιον. Ἐν τῷ μετὰ τὴν φυγὴς αὐτοκράτειρα ἀπέπλευσε διὰ τὴν πετρίδα τῆς καὶ πεισθεῖσα καὶ ἡ ἰδία πόσον σπουδαῖον ρόλον παίζει ἢ ἀνυπαρκτος εἰς αὐτὴν εὐμορφία διὰ τὴν ἀγάπην καὶ συμπάθειαν ἐκ μέρους τῶν ἀνδρῶν, κλαίονσα τὴν τύχην τῆς, ἠναγκάσθη νὰ περιφρονήσῃ τὸν κόσμον, τὸν πλήρη πλανῶν καὶ μεταστῆτων, ὅπου τόσον τὴν πεπεφωρῶνησεν καὶ ν' ἀσπασθῇ τὸ μοναχικὸν σχίσμα, κάπτευσα τὴν εὐσμορφίαν τῆς, εὐρίσκουσα τὸ τοιοῦτον ὡς μόνον μέσον παρηγορίας καὶ σωτηρίας τοῦ πόνου τῆς.

Ἀντωνία Π. Ἡράκλεια
Μαθήτρια Ε' τάξεως

ΤΑ ΕΡΗΠΕΙΑ ΤΗΣ ΠΟΜΠΗΤ'ΑΣ

Εἰς τὴν Ρώμην δὲν ἄπαν τῶν, παρὰ τὰ ἐρήπεια τῶν δημοσίων μνημείων, χαράσσουσιν τὴν πολιτικὴν ἱστορίαν τῶν διαλευσάντων αἰώνων. Εἰς τὴν Πομπητιαν ὅμως ἀπαντᾷ ἡ ἰδιωτικὴ ζωὴ τῶν ἀρχαίων. Ἡ λάβα τοῦ ἡφαιστείου καλύψασα τὴν πόλιν τὴν προεφύκαξε τῆς φθορᾶς. Αἱ ἐλεογραφίαι, τὰ χάλκινα ἀντικείμενα διετήρησαν τὴν πρώτην αὐτῶν ὡραιότητα καὶ πάντα τὰ χρησιμοποιοῦμενα εἰς τὴν οἰκιακὴν χρῆσιν διετηρήθησαν θαυμάσια. Οἱ ἀμφορεῖς εἶναι ἀκόμη ἐτοιμοὶ διὰ τὴν εὐτυχίαν τῆς

ἐπομένης ἡμέρας. Τὰ ὑπολείμματα μιᾶς γυναικὸς εἶναι ἀκόμη στολισμένα, διὰ κοσμημάτων.

Τὸ χάραγμα τῶν ὁδῶν τὸ ὁποῖον ἐγένετο διὰ τῶν τρεχόντων τῶν ἀμαξιτῶν ὑφίσταται.

Αἱ πέτραι αἱ περιβάλλουσιν τὰ φρέατα εἶναι ἀκόμη χαραγμέναι διὰ τῶν σχοινίων μετὰ τὰ ὁποῖα ἔσυρον τὸ ὕδωρ.

Σκιτσογραφίαι στρατιωτῶν φυλασσόντων καταδίκους ὑπάρχουν ἀκόμη.

Τέλος ἡ πόλις διατηρεῖται ὡς ἀκριβῶς εὐρέθη κατὰ τὴν μοιραίαν ἐκείνην ἡμέραν.

(Μεταφρ. ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ
Εἰς μαθητὴ Γυμνασίου

Μεγάλοι ἄνδρες τοῦ
παρελθόντος αἰῶνος

ΓΙΟΧΑΝ ΒΟΛΦΓΚ ΓΚΑΙΤΕ

ΓΥΡΕ ΣΕ ΜΙΑ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΑ

Στῆς 22 τοῦ Μαρτίου τοῦ περασέντος ἑκατὸς χρόνια ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ θεοῦ ποιητοῦ. Τὴν ἡμέραν αὐτὴ δὲν γιόρτασε μετὰ τὴν μεγαλύτερη συγκίνησιν ῥητισμοῦ καὶ κατανύξεως ἡ Γερμανία μόνον. Κάθε πολιτισμένη ψυχὴ φτερούγισε εἰς τὸ μικρὸ ἀνθρωπότητα σιτάκι τῆς Βαϊμάρης ποῦ στέγαζε τὰ καλύτερα χρόνια τοῦ μεγάλου Γκαίτε. Ὁ σιτάκι ποῦ δέχθηκε μέσα εἰς τὴν ἀπεραντὴ αἰθουρὰς του τὰ μεγαλύτερα πνεύματα τοῦ περασμένου αἰῶνος, γὰρ νὰ προσφέρει ἕνα ἀκόμη φῶρον θαυμασμοῦ εἰς τὴν μνήμην του.

Τὶ ἦταν ὁ Γκαίτε; Δύσκολον ἢ ἀπάντησις. Μπορεῖ ὅμως νὰ συνοψισθῇ σ' αὐτὸ: ἕνα μεγάλο πνεῦμα καὶ μιὰ μεγάλη ψυχὴ μαζί. Μιὰ πολυσύνθετη φύσις ἢ ὁποῖα «αἰσθάνετο νὰ δεσμεύσῃ καλὴ τὴν ὕλη καὶ νὰ ὑψωθῇ εἰς τὴν ἀμετακίνητον ἀστέρας τῆς νύκτος. Dunkel ist die Nacht, bei Golt ist licht. Σκοτεινὴ εἶναι ἡ νύκτα κοντὰ εἰς θεὸν μόνον εἶναι τὸ φῶς...), τὴν ἰδίαν στιγμήν ποῦ φανερώνατο ὡς ὁ μεγαλύτερος ρεαλιστὴς ἕνας μεγάλος ὄνειροπόλος τοῦ ἰδανικοῦ κι' ὁ μεγαλύτερος μαζί θετικιστὴς.

Ὁ ἀγνώστους ποιητὴς κι' ὁ βαθύτερος ἐπιστήμων φιλόσοφος σοφός! Ὁ θερμότερος λάτρης τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ καλοῦ—Νὰ με λίγα λόγια ἦταν ὁ Γκαίτε.

Γεννήθηκε εἰς τὴν Φρανκφούρτην στῆς 28 Αὐγούστου 1749 Ἀτὸ

τὸν πατέρα του διακροπὴ νομικὸ ἐκκληρονόμος τὴν ἀξιοπρέπεια τῆς παρστιάσεως τὴν ἀκρίβεια καὶ βαθύτητα τῆς κρίσεως. Ἀπὸ τὴν μητέρα του ἐκκληρονόμος τὴν φλογερὴ ποιητικὴν τοῦ ψυχῆ. Ἔτσι ἔγινε ἡ σπάνια καὶ εὐτυχισμένη σύμπτωση: σοφὸς καὶ ποιητὴς μαζί.

Τῆς πρώτης σπουδῆς ἔκαμε εἰς τὸ πατρικὸν τοῦ σπιτί. Ἐπειτα ὁ νεαρὸς Γκαίτε ἐπῆγε εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Λειψίας (1765—68) γὰρ νὰ σπουδάσῃ νομικὰ. Ἀλλὰ παρὰ τὴν τῆς σπουδῆς τοῦ ἡσυχασθῆναι οὐ καλὰ αἰσθητικὴς μελέτης. Ἐπὶ τῆς ἐπιδραση μεταξὺ αὐτοῦ τοῦ Βίγκελμαν πατρὸς τῆς ἀνθρωπολογικῆς ἐπιστήμης. Ἐκεῖ διὰ πρώτην φοράν τοῦ παρστιάσῃ τὸ ἑαλόν ὡς ἰδεώδες τῆς ἀκρίβειας καὶ γαλήνης.

Συνεπλήρωσε τὰς σπουδὰς του εἰς τὸ Στρασβούργο (1770). Ἐκεῖ ἔκαμε τὴν γνωριμίαν τοῦ Ἑρδερ τοῦ σπουδαιωτάτου τῆς νεότητος τῆς τοῦ διδασκάλου. Ἀπὸ καὶ γύρισε εἰς τὴν Φρανκφούρτην ὅπου πῆγε εἰς τὸ Βαϊτλερ καὶ τελευτήσῃ ἐγκατεστάθῃ εἰς τὴν Σαξονικὴν Βαϊμάρην (1775) ἢ ὁποῖα ἦτο τὸ κέντρον τῶν ἀριστῶν τοῦ Γερμανικοῦ πνεύματος. Ἐκεῖ μετὰ πολλῶν ἐγγράφων καὶ τὴν Mre de Stael καὶ τὸν Σίλλερ ὁ ὁποῖος ἀργότερα ἔγινε ὁ σπουδαιότερος φίλος του.

Ἐφυγῆκε ἡμεῖς ἕνα δαιμόνιο τοῦ Μάρτη τοῦ 1832.

Τὰ τελευταῖα λόγια του ἦταν «Περὶ σπουδῆς φῶς». . . . Καὶ εἶμαι βεβαία πῶς θὰ τὸ βρῇ καὶ εἰς τὴν τῆς ζωῆς καὶ ἀποζήτησιν πῶς θὰ γνῶναι πᾶν τ' ὄνειρο ἰδανικόν.

Ὁ ποιητὴς ὁ Γκαίτε δὲν εἶνε οὔτε ρομαντικὸς οὔτε κλασικὸς. . . . Καταρθῶναι νὰ σταθῇ πᾶν ἀπὸ τὰ δύο αὐτῶν φαινόμενα ποῦ λέμε ρομαντισμὸν καὶ κλασικισμὸν καὶ ἐκμεταλλεύεται ἑμφότερα. Ἔργα τῆς ρομαντικῆς περιόδου τῆς ποιητικῆς του εἶναι τὰ παθήματα τοῦ Βερθέρου. Ὁ Βέρθερος ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν νεαρὸν Γκαίτε, εἶναι ἕνας συγχρονιστικὸς τύπος τῆς ἐποχῆς τοῦ ἕνας λάτρης τοῦ ἰδανικοῦ ὁ ὁποῖος συντρίβεται ἀπὸ τὴν πραγματικότητά τῆς ἡδονῆς: ἐποχῆς εἶναι τὰ παθήματα τοῦ Γκαίτε. Φέρλιγκεν «ὁ Ἑρμῆς» καὶ ἡ «Στέλλα».

Τὸ μεγαλύτερον ὅμως ἀριστοῦργμα του, ποῦ καὶ μόνον αὐτὸ θὰ ἔφτανε γὰρ νὰ παραδώσῃ τὸν Γκαίτε εἰς τὴν ἀθανασία, εἶναι «Φάουστ». Τὸν ἐνεπνεύσθη εἰς τὸ Στρασβούργο εἰς τὸ ἔργο ποῦ ζωγραφίζει εἰς τὸν πᾶν ὅλα τὴν πολυσύνθετην ψυχὴν τοῦ. Εἰς τοὺς δύο ἀντιθέτους τύπους τοῦ «Φάουστ» περιλαμβάνεται ἡ ἀνθρώ-

πινος μοῖρα. Ὁ ἕνας εἶναι ἡ ἀγωνιώδης ζήτησις τοῦ ἰδανικοῦ. Ὁ ἄλλος ἡ ἀκατάκαυστος ἀδυναμία ἢ προσβλέπουσα τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα μόνον ἀπὸ τὴν φθαρτὴν χημικὴν τὴν ἀποψή. Καὶ οἱ δύο αὐτοὶ τύποι εἶνε ψυχὴ τοῦ Γκαίτε.

Καὶ ὁ Γκαίτε ὅπως κάθε μεγάλος ποιητὴς μορφώθηκε εἰς τὸν Ὀμηρὸν. . . . Θαύμαζε καὶ ἀγαποῦσε τὴν πατρίδα τοῦ Ὀλυμπίου καὶ ἔχομε πολλὰ ἔργα του μετὰ ἑλληνικὴν ὑπόθεσιν ὅπως «Ἰφιγένεια».

Ἦτον καὶ ἐπιστήμων σοφός. Τὰ ἐπιστημονικὰ ἔργα του ἀναφέρονται εἰς τὴν ζωολογίαν, τὴν βοτανικὴν, τὴν ὀρυκτολογίαν, τὴν φυσικὴν. Ἡ ἀκρίβειά τῆς παρατηρήσεως συνάπτει εἰς ἐκείνα πρὸς τὴν ποιητικὴν διαίθησιν «Ἐκαστον πλάσμα—ἔγραψεν—εἶναι εἰς τόνος μιᾶς ἀπόχρωσις τῆς ὅλης ἀρμονίας αὐτὴν τὴν ἀρμονίαν πρέπει νὰ συλλάβωμεν» Δικαίως ἔλεγε ὁ μεγάλος φίλος του δ Σίλλερ «Ὁ Γκαίτε εἶναι ὁ ποιητὴς εἰς τὸν ὁποῖον τὴν ψυχὴν ἡ φύσις ἐνεργεῖ ἀγνόητον καὶ πιστότερον παντὸς ἄλλου»

Ὁ φιλόσοφος ὁ Γκαίτε εἶναι ὑπερόχος ἰδανικόν: . . .

«Εὐγενὴς ἄς εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐλεῖται καὶ κολῶς» λέει μετὰ τὴν ἐκφράσιν εἰς τὴν φωνήν του. «Ἐκείνον ποῦ ἀσάλευτος εἶναι εἰς τὴν προστάθειά του, ἐκείνον ποῦ νὰ τὸν σώσωμεν».

Καὶ τελειῶναι μετὰ τοῦς τέσσαρους στίχους τῶν Ρωμαϊκῶν ἐλεγείων του ποῦ κλείωσιν μετὰ τὴν τῆς σοφίας του:

«Ὁ κίτρος σου ὀρίσθη. Ἀκολούθησε εἰς σοὺ δείχνει. Ἀσχίσσε τὸ τῆς τῆς σου, νὰ βαδίζης πρὸς ὅχι ν' ἀναπαύσῃ. Φροντίδα καὶ λύπη τίποτε δὲν ἡμποροῦν ν' ἀλλάξουν ἀπὸ τὴν μοῖραν σου. Τρέχοντος ὅχι θυμῶντας θὰ κερδίσης τὸ βραβεῖον τοῦ δρόμου σου».

Ἀννα Κανδιδάκη

Χανιά 29 Μαρτίου 1932.

ΑΡΧΑΙΟΙ ΜΕΤΑΚΟΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΙ

ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ-ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ

Ἐὰν ἡ μεταβολὴ, ἢ ὁποῖα ἐπῆλθεν εἰς τὸν πολιτικὸν βίον τῶν Ἑλλήνων διὰ τῆς δημιουργίας τοῦ κράτους τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ὑπῆρξε δυσμενὲς διὰ τὴν λογοτεχνίαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν, ἐν τούτοις ἠνένησε τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐπιστημῶν ἐν γένει, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὸν τρίτον π.χ. αἰῶνα ἀπιδῶσαν τοὺς εὐχρηστοὺς καρπὸς. Εἰς τὸν τοῦ συνετέλεσεν ἢ διέδρασε τῆς

έλληνικής γλώσσας και το έλληνικό πολιτισμό αλλά κυρίως ή εύνοια, της οποίας απέλαμβαν οι διάφοροι έπιστήμονες εκ μέρους των βασιλείων. Αναμφιδάως και κατά τους παλαιότερους χρόνους θα εγένετο εργασία διά τας έπιστήμης και πρό παντός διά την Γεωμετρίαν, αλλά ή εργασία αυτή είχε ανάγκην επεξεργασίας και μεθοδικής τακτοποίησης. Ταύτην ανέλαβον οι Έγκλειδοι οι Έρατοσθένης και άλλοι σοφοί Άθηναίοι προσθέτοντες τι απαιτείται για να τελειοποιηθώ το μεγαλόεργον αυτό το γ' αιώνα π.χ. δια αι έπιστήμης ανέρχονται εις τον κορυφώνα της ανάπτυξεώς των.

Οι κυριώτεροι αντιπρόσωποι των μαθηματικών της εποχής αυτής είναι οι τρεις μεγάλοι άνδρες, τα όνόματά των οποίων υπορχούν όλη της μαθηματικής αρχαιότητα: Έγκλειδης, Άπολλώνιος, Αρχιμήδης.

Κατά τον Ηρόδοτον ή αρχή της Γεωμετρίας εδίδοντο στην έτοιμολογία ή λέξεως (γρή μετρον) Η Γεωμετρία από την ανάγκην της μετρήσεως των εκτάσεων της γής δηλαδή από λόγους πρακτικούς. Επομένως μπορούμε να υποθέσωμεν ότι όλα τα έθνη της γής από την αρχή του πολιτισμού των ήσυχολήθησαν με την Γεωμετρίαν.

Φίνεται όμως ότι τας βάσεις της πρακτικής τοδάρχιστον Γεωμετρίας έθεσαν οι Αίγυπτιοι και οι Χαλδαίοι. Οι Αίγυπτιοι, ένεκα των πλημμυρών του Νείλου, οι οποίοι κατέκλυζον κάθε χρόνο τας καλλιεργημένας εκτάσεις και τοιούτο τρόπο, καθίστατο αναγκαία ή συνήθης καταμέτρησις των ιδιοκτησιών των.

Εξ Αιγύπτου μετέφεραν εις την Ελλάδα τας πρώτας γεωμετρικάς γνώσεις ο Θάλης ο Μιλήσιος και ο Πυθαγόρας ο Σάμιος. Ουτοί και ύστερ' απ' αυτούς ο Ίσοκράτης ο Χίος ο Πλάτων και ο Αρχιμήδης, ό όποιος υπερβάλλων την δύναμιν και σημασίαν των Μαθηματικών έζητησε να εδωρή την αείαν όλων των φαινομένων του κόσμου εις την αριθμητικήν και την γεωμετρίαν, διαβαίως, την προήγαγον εις έπιστήμην υπέρτατον τελειότητος. Η θεωρητική λοιπόν Γεωμετρία θεωρείται ως κατ' έξοχην έλληνική έπιστήμη.

Ήν λογιζήν όμως οικοδόμησιν της γεωμετρίας, ως έπιστήμης είχαν μόν επιχειρήσει πολλοί την τελείαν όμως εκθέσιν αὐτῆς έδωσαν ο Έγκλειδης.

Ως προς τον όλον του ελάχιστα πράγματα αναφέρει ως Ιστορία, μάλιστα δε άμφοτερι ή πατρίς του εάν δηλαδή έγενήθη εις την Γέλην της Σικελίας ή και Αραβίας πληροφο

ρίας εις την Συρίαν και εις την Τύρον. Ο πατήρ του τον έσται λεν εις τας Άθήνας, ίνα σπουδάσῃ και μορφωθῇ Έλληνοπρεπώς εκειδε απέκτησε μεγάλην ό πόλησιν διά τας γεωμετρικάς του γνώσεις ούτος έφρόνει ότι πρέπει να αποκτά τις τας γεωμετρικάς γνώσεις χάριν ούτων του των και όχι διά να επιτύχῃ εξ αὐτῶν όλικόν τι κέρδος.

Ο Πρόκλος διέσωσε την περίφημον άπάντησιν του Έγκλειδου προς τον βασιλέα Πολεμαχόν όταν κάποτε ο δευτερος ήρώτησεν αὐτόν εάν θα ήτο δυνατόν τον να μάθῃ την γεωμετρίαν χωρίς να κοπιήσῃ να μελετήσῃ τὰ «Στοιχεία» του: «Δέν υπάρχει βασιλική δόδος εις την Γεωμετρίαν».

Η Γεωμετρία του Έγκλειδου στήριζεται επί των θεμελιωδών ιδιοτήτων του χώρου, των άγκυμάτων, εκ των οποίων δι' έπαγωγικών συλλογισμών αποδεδυονται τα θεωρήματα. Ως δγκώματα δε ο Έγκλειδης παρεδέχεται τα εξής: 1) Σημείον κινούμενον παράγει, γραμήν. 2) γραμμή κινουμένη παράγει, έν γένει επιφάνεια και 3) επιφάνεια κινουμένη παράγει, έν γένει, στερεόν σώμα.

Ο Έγκλειδης έγραψε πλείστα συγγράμματα εκ των οποίων σπουδαιότερον είναι τα «Στοιχεία» αὐτοῦ εξ ών έλαβε και την προσωρινήν του «Στοιχειωτοδ», περιέχουν δε ταύτα τας κυριώτερας προτάσεις της στοιχειώδους γεωμετρίας και της θεωρείας των αριθμών. Τα «στοιχεία» δέν είναι έργον του Έγκλειδου αλλά προγενεστέρων συγγραφέων άλλ' ούτος μετερρύθμισε την ύλην, ήπλωσέησε τας αποδείξεις και έδωσεν εις το έργον την ιδιαιτέρην μορφήν, ήτις το διακρίνει διαροδνται δε εις 13 διδλία εκ τούτων τα έξ πρώτα πραγματεύονται την επιπεδομετρίαν το έβδομον μέχρι του δεκάτου την άριθμητικήν και τα τρία τελευταία την στερεομετρίαν.

Είναι πνωστόν το αίτημα του Έγκλειδου ότι εκ σημείου εκτός εδρείας μία μόνη παραλλήλος άγεται προς αὐτήν. Επ' αὐτοῦ δε το αίτήματος στήριζεται το περίφημον οικοδόμημα της Έγκλειδίου γεωμετρίας ή παραδοτική.

Όταν όμως παραδεχόμε το αντίθετον θυνάμεθρ να διαπλάσωμεν νέαν είδος γεωμετρίας, την υπερβολικήν, ήτις καλεΐται και μή Έγκλειδειος. της οποίας θεμελιώτης είναι ο Ρώσος μαθηματικός Lopatschefski ο όποιος ήκμασε κατά τον 18ον μ. Χριστόν αιώνα. Εάν πάλι παραδεχθόμε την πρότασιν του Ριγεμάν κατά την οποίαν εκ τι νος σημείου εκτός εδρείας κειμέ-

νου ούδεμία παράλληλος άγεται προς αὐτήν τότε δημιουργείται άλλος είδος γεωμετρίας την έλλειπτικήν.

Το δε σύνολον της παραβολικής, υπερβολικής και έλλειπτικής γεωμετρίας αποτελεον την λεγομένην Γενικήν Γεωμετρίαν.

Τὰ «Στοιχεία» του Έγκλειδου έχρησίμευσαν όχι μόνον κατά την εποχήν του αλλά και κατόπιν επί δύο χιλιετηρίδας, ως επί το πλείστον εις τον Έγκλειδην.

Οι άγγλοι μάλιστα μεταχειρίζονται εις τα σχολεία των αὐτά ταύτα τα στοιχεία του Έγκλειδου μεταφρασμένα και δι' αὐτό οι Άλλοι μαθηταί λέγοντες (γιούκλιδ) έννοούν Γεωμετρίαν.

Γι' αὐτό δικαίως μπορούμε να πιστεύωμεν ότι το όνομα Έγκλειδης δεσπόζει όλου του Μαθηματικού κόσμου.

Άγγέλα Μαρτίνι

Τάξις Ε'

Γυμνάσιον Θηλέων Χανίων

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΝΑΥΤΗ

Ήταν ένα καλοκαιριάτι κο άπομεσήμερο. Πρὶνός μαςτε κερφωμένοι μεταξὺ Σαύρου κι' Μυτιλήνης το ταξίδι ήταν πληχτικό κι' άτέλειωτο. Ούτε μπροστά, ούτε πίσω. Τα πανιά παράδερναν άποκαρμωμένα, ψόφια απ' τη μπουνάτσα και το κύμα, ποῦθεν άνυπόφορα.

Άκουμπισμένος στο παραπετό, κοιτάζα θαρρεστημένα, τη σκιά μου ποῦ τρεμούλιαζε μέσα στον καταγάλανο, υδάνειο κοθρέφτη. Τα ματια μου δάκρυζαν απ' τις αναλαμπές της θάλασσας κι' απ' τη ζέστη του ήλιου. Ο Νικήτας κάθονταν στο τιμόνι, μεσοκοιμισμένος κι' αὐτός, απ' τη μοναξιά και τη πλήξη την άνυπόφορη.

Ο καπετάνιος κοιμόταν Αίγυπταλασσπούλια, πλωτώνταν ήγέρωχα, πάν' απ' τα κύματα. Ήότε έχωναν το κεφάλι του; μέσα στη θάλασσα και ποῦ ανέβαιναν ψηλά στο οὐρανό, μ' ένα ρυθμικό, μα ζωηρό τέναγμα, κρῖζοντες με τη ζεστίσμένη κρητιά τους. Τάβλεπα χαμένα, άφηρημένα κι' ή καρδιά μου, έσθονε θαρρετά μέσα στο στήθος μου, ζέφανε απ' το κύλισμα της υπαρέξης μου. Τα βλέφαρά μου έζορτασαν... «Μήτρο!..» άκουσα άξαφνα μετά άδυνα

τη φωνή, να με κρῖζῃ απ' τη πλώρη. Νόμισα πως βρεκόμουνα στον οὐρανό και πως έπεφτα τώρα, με σ' απ' τα σύννεφα, κάτω στη ζωή τη γήινη. Ήταν άργό κι' άνάλαφρο ήθελε κο το ζύπνημα. Πέρασαν στιγμές για να συνέρθω απ' τη νάρκωση, και να τρέξω κάτω παραπατώντας.

Στη στενή κουκέτα της πλώρης κούτωνταν ο Μανώλης κι' έλυωνε, σά κερί απ' το πυρετό. Το στεγνό πρόσωπό του έτρεχε ο έβρωτος, ποτάμι. Τα χείλη του ήταν πανισμένα, αόυστολλα ή ματιά του μανάχα ή άσθεστη και τ' άνεδοκατεβίσματα του στηθιού του, δείχνανε πως ζούσε άκόμρ.

—Τ' είναι, Μανώλη; Είσαι καλύτερα; Συμπάθαι ποῦ σ' άφησα. Εγώ και να πάρω άέρα... είπα, ξυπνώντας όλότελα και χαϊδεύοντας το μέτωπό του.

—Φχαριστώ, Μήτρο!.. λίγο νερό...

—Στα να φέρω απ' το καπετάνιου.

Άρπαξα πρόθυμα τη χωματένια κανάτα και σέ λίγο γύρισα. Τοῦ δοήθησα να πιῇ, κοιτάζοντάς τον με συμπόνια.

—Φχαριστώ, είπε πάλι ξαναπέφτοντας στο προσκεφάλι του.

Άκολουθεϊ

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΤΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ

Εκ των χρόνων της είδωλολατρίας έτελούνται υπό των Έλλήνων διάφοροι έορταί και άγώνες χάριν των θεών. Αί έορταί αὐταί δέν εξέλιπον και μετά την επικράτησιν του Χριστιανισμού αλλά τας διεδέχθησαν αϊ Χριστιανικά έορταί και πανηγύρεις.

Ταῦτα πανηγύρεις έτελούντο εις πολλά μέρη της Ελλάδος και έν Κρήτη.

Τὰ έν Κρήτη πανηγύρια έτελούντο ως εξής:

Όταν εκάστου χωρίου ο ιερὸς ναὸς έοατάζει, κατά την όρισμένην έορτήν του μετά την άπόλυσιν της θείας λειτουργίας διάφοροι προσκυνηταί (πανηγυριῶται) από ξένα χωρία προσκαλουν-

ται εἰς ὅλας ἐν γένει τὰς οἰκίας τοῦ χωρίου καὶ παρακάθηνται εἰς τραπέζας εἰς τὰς ὁποίας εἶναι ἐστρωμένα διάφορα φαγητὰ καὶ ποτὰ διασκεδάζοντες καὶ τραγουδοῦντες εὐχόμενοι στὸν νοικοκύρη.

Σ' αὐτὸ τὸ σπῆτι ποὺ ῥθαμετάραφια ν' ἂν ἀσημένια τοῦ χρόνου νὰ ξανάρθωμαι νὰ ναι μαλαματένια

Σ' αὐτὸ τὸ σπῆτι ποὺ ῥθαμε πέτρα νὰ μὴ ῥαῖση κι' ὁ νοικοκύρης κι' ἡ κερά χρόνια πολλὰ νὰ ζήση.

Ὁ δὲ νοικοκύρης ἀπαντᾷ

Χίλια καλῶς ὀρίσετε ἂν λάβετε καὶ κόπο, κι' ἤρθετε κι' ὡμορφίσετε τὸν ἄσκημο μας τόπο.

Καὶ τοιοῦτοτρόπως ἀνάπτει τὸ κέφι. Θεωρεῖται δὲ προσβολὴ ὑπὸ τῶν χωριανῶν ἐὰν δὲν προτιμηθοῦν ὅλων αἱ οἰκίαι.

Συγχρόνως δὲ ἐπὶ τῶν πλατειῶν κάτωθεν μεγάλων δένδρων, τὸ καλοκαίρι ὑπὸ τὴν συνοδείαν καὶ τῶν τσιτζίκων ἂν ὑπάρχουν ἔχουν στήσει τὸ γλέντι κατὰ τὴν λαϊκὴν ἔκφρασιν δηλαδὴ τῇ συνοδείᾳ διαφόρων ἑγχωρίων ὀργάνων τῆς ἀπαραίτητου λίρας καὶ λαγούτου χορεύουν καὶ τῇ συνοδείᾳ τῆς μουσικῆς τῶν τσιτζίκων ἀκόμη. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χοροῦ ὁ προτιμώμενος νὰ χορεύσῃ νέος, παρακαλεῖ τὰς νέας, ὅπως λάβουν μέρος στὸν χορὸν, καὶ ἔπειτα χορεύοντας αὐτὰς προσφέρει εἰς τοὺς ὀργανοπαίκτας (λυρατζῖδες) φιλοδώρημά τι εἰς μητροτὰ, αὐτοὶ δὲ ἐνθουσιασμένοι ἀρχίζουν νὰ τραγουδοῦν ἐπαινοῦντες διὰ δυστύχων τοὺς χορεύοντας.

1) Ὁμπρός, ὀμπρός, βασιλικός, κι' ὅξ' ἀπὸ πίσω βιόλα κι' ἄ δέ μου τό πιστεύετε ξανοίξετέ του κιόλας.

2) Χαρῶ τὰ ποδαράκια σου πῶς τὰ στριφογυρίζεις καὶ τὸ λυγνό σου τό κορμὶ σῶς τό λυγνοβεργίζεις.

Ὡμορφο εἶναι τ' ὡμορφο πέντε φορές καὶ δέκα δὲν εἶναι ὡμορφότερο ἀπ' τὴ λυγνὴ γυναῖκα. Ἐπρόσεχα

δὲ κατὰ τὴν ἀπαγγελίαν τὴν μαντινάδα ὅπως μὴ παρεξηγηθῶσι καθ' ὅσον εἰς πολὺς τοιαύτας πανηγύρεις ἐκ τῶν παρεξηγήσεων προέκυπτον πολλὰ δυσάρεστα τὰ ὁποῖα κατέληγον εἰς φόνους ὡς ἐκ τῶν αὐστηρῶν ἡθῶν τὰ ὁποῖα ἴσχυον εἰς περασμένους χρόνους.

Οἱ μεταβαίνοντες εἰς τὰ πανηγύρια ἐκτὸς τῶν καλῶν ἐνδυμάτων ἅπανα ἔφερον ἥσαν καὶ ἐνοπλοὶ φέροντες τὴν ἀπαραίτητον Κρητικὴν ἀργυρᾶν μάχαιραν (πασσαλὴν).

Εἰς τὰ πανηγύρια αὐτὰ ἤρχοντο καὶ διάφοροι ἔμποροι προσπαθοῦντες νὰ πωλήσωσι τὰ ἐμπορεύματά των πρὸ παντὸς οἱ πωληταὶ τῶν τυχερῶν.

Αὐτὰ ἦσαν περίπου τὰ ἀρχαῖα πανηγύρια ἀθῶα γλέντια τὰ ὁποῖα μετὰ τὴν παρέρουσιν τοῦ χρόνου ἐκλείπουν, διότι θεωροῦνται ὡς μὴ σύγχρονα καὶ μὴ ἀρμόζοντα εἰς τὸν εἰκοστόν αἰῶνα, προόδου καὶ πολιτισμοῦ θεωρούμενον.

Ἰδίως σιγὰ σιγὰ τείνει νὰ ἐκλείψῃ ἡ γραφικότης τῶν ἐνδυμασιῶν, τὸ ἀπροσποίητο καὶ ἀφελές κέφι καὶ ἀκόμη ἡ παρομοιωδὴς φιλοξενία εἰς τοὺς δύσκολους μάλιστα τῶρα καιροὺς τῶν Κρητικῶν χωρίων ἰδίως κατὰ τὰ πανηγύρια.

Ἄννα Σταματάκη
Τάξις Δ' Γυμνασίου Θηλ.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΠΡΟΟΔΟΙΣ

Η ΖΑΧΑΡΙΣ

Εἶνε τὸ βιομηχανικὸν προϊόν τὸ ἐξαγόμενον κυρίως ἀπὸ τὰ εἰδικὰ κοκκινोगούλια τὰ «ζαχαρότευτλα».

Εἶνε τροφή ἡ ζάχαρις θρεπτικωτάτη καὶ ἀρίστη, ἡ ὁποία παρέχει τάχιστα εἰς τὸν ὀργανισμόν μας δύναμιν ὡς θερμότητα, καὶ τὸν λόγον αὐτὸν εἰς ὅλα τὰ θεραπευτήρια τοῦ κόσμου δίδουν σήμερον εἰς τοὺς ἐξηντηλησμένους ὀργανισμοὺς «αὐτὴν ἐκαστὴν μεγάλην ποσότητα ζαχαρέως, εἴτε ὡς σιρόπι εἴτε ἄλλως. Ἡ ζάχαρις μᾶς πρὸςαίξεται ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ γλυκεροῦς εἰς τοὺς

καρποὺς ὑπὸ τὴν μορφήν δὲ τῆς ζαχαρέως εἰς τὰ κοκκινोगούλια καὶ τὸ ζαχαροκέλαμον. Ἡ κατὰ ἄλλωσις τῆς ζαχαρέως αὐξάνει καθ' ἐκάστην καταπληκτικῶς καὶ θὰ αὐξηθῇ ἀκόμη περισσότερον ὅταν ὅλος ὁ κόσμος πείσῃ ὅτι ἡ ζάχαρις εἶναι ἐκ τῶν καλλιτέρων τροφῶν, ὅταν μάλιστα γρηγορησῇ εἰς ἐν μέτρῳ. Ἡ ζάχαρις ἀντικαθίσταται πολὺ λάκκις διὰ λευκῆς τινος σκόνης τῆς ζαχαρίνης. Οἱ διαβητικαὶ ἐπὶ παραδείγματι, ἀπαγορεύεται νὰ πρῶγουν ζάχαριν, ὅχι ἔμωζ καὶ ζαχαρίνην. Τὰ διὰ τῆς ζαχαρίνης μάλιστα παρασκευαζόμενα γλυκύσματα διατηροῦνται περισσότερο χρόνον λόγῳ τῶν ἀντισηπτικῶν ἰδιοτήτων τῆς ζαχαρίνης. Ἀλλ' αὕτη ἀπαγορεύεται ἀπολύτως εἰς τὴν βλάβη τὸν ὀργανισμόν μας.

Ἡ ζάχαρις χρησιμοποιεῖται ἐξοφίται εἰς τὴν ζαχαροπλαστικὴν τέχνην τῆς ὁποίας εἶνε ἡ κυρία δάσις.

Πῶς θρίζεται

Ὅταν θέλωμεν νὰ δασώμεν ζάχαριν διὰ νὰ κέμωμεν σιρόπι (νὰ τὴν λιώσωμεν) πρέπει νὰ ἔχωμε ὑπ' ὄψιν μας, ὅτι οὐδέποτε πρέπει νὰ τὴν θράξωμεν εἰς χάλκινον κασιτερωμένον δοχεῖον, ὅπως οὐδέποτε πρέπει νὰ τὴν φέρωμεν εἰς συνάφειαν μετὰ σιδηρᾶ σκεύη κασιτερωμένα ἢ ἐκ λυτοσιδήρου καθ' ἣν στιγμὴν θράζει. Κατάλληλα κουτάλια διὰ τὸ θάραγμα εἶναι τὰ ἀργυρᾶ, ἡ ἀκασιτέρωτη χάλκινη τρυπητὴ κουτάλα καὶ τὸ ξύλινο κουτάλι.

Πῶς καθαρίζεται

Συμβίνει πολὺ συχνά, ἡ ζάχαρις τὴν ὁποίαν πρόκειται νὰ χρησιμοποιοῦμεν νὰ μὴ εἶναι τὸ σὺν καθαρὴ καὶ νὰ θολώσῃ. Προκειμένου ὅμως νὰ παρασκευάσωμεν σιρόπι ἕνα λίαν ἢ ἄλλο τι σχετῆται πρέπει ἡ ζάχαρις νὰ εἶναι καθαρὰ καὶ διαυγῆ. Διὰ τοῦτο τὴν καθαρίζομεν ἐν ολῳτάτῳ μετὰ ἕνα ἀσπράδι τοῦ αὐγοῦ.

Βάζομεν εἰς μίαν κασταρόλαν τὴν ζάχαριν μετὰ ἀνάλογο νερὸ νὰ λυθῇ. Προτοῦ ἀκόμη ἀρχίσῃ νὰ ζεσταίνεται κτυποῦμεν εἰς ἕνα πιάτο τὸ ἀσπράδι τοῦ αὐγοῦ μετὰ ὀλίγον νερὸ καὶ τὸ ρίπτομεν εἰς τὴν ζάχαριν ἀνακατώνοντες διαρκῶς μετὰ τὸ σύρμα ἕως ὅτου ἀναισθηθῶν καλῶς.

Ἐξκαλοῦσθε μετὰ νὰ ἔχωμε τὴν φωτιὰν ὅταν δὲ πρόκειται νὰ θράξῃ ἀποσύρωμεν τὴν κασταρόλαν εἰς τὸ ἄκρον τῆς φωτιᾶς καὶ ἐξκαλοῦσθε τὸ θράσισμα εἰς σιγανὴν φωτιὰν ἐπὶ 10 λεπτά τῆς ὥρας. Μετὰ ταῦτα κατεβάσωμεν τὴν φωτιὰν τὴν κασταρόλαν καὶ ὅταν μισοκρυσθῇ περνοῦμεν τὴν ζάχαριν ἀπὸ διπλὸ τουλπάνι εἰς νεροῦ καὶ τελειῶς καθαρὰ «Συνέχεια»

ΤΑ ΛΟΘΗ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΟΣ

Ὅσο ὁ χειμῶνας κι' ἂν φαντᾷ
(ζῇ νὰ θρέχῃ
στὸν κήπο πάντα ἕνα ἄνθος θὰ
(μένῃ
τὸ πάρκο μὲς στὰ φύλλα ποὺ
(ἔχει
κάπια ἀνεμώνη θὰ κρατᾷ ἀνθὶ
(σμένῃ
ὅσο τὸ καλοκαίρι κι' ἂν ἀπείχῃ
καὶ ἡ γῆ στὸ χιόνι ἂν θῶναι θὰ
μένῃ
κάπιο ἀνθάκι μικρὸ θὰ ἐξέχῃ
ῥίδο εἴτε κρίνο ἢ βιόλα εὐωδία
(σμένῃ
Ἄλινῃ Γ. Κερκαμάνη τοῦ
Τάξις Α' Γ. Θ. Χ. 1932

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΙΓΜΕΣ

Υπάρχουν στιγμὲς ποὺ ἡ ψυχὴ
πνεῖ
καὶ τῆς καρδίας οἱ κτύποι μοῖα
ζοῦν
σὺν κλάμμα σὺν κλαψιάρικη φωνῇ
σὺν στενχωμένῳ ποὺ μέσα μας φω
λιάζουν

Υπάρχουν στιγμὲς ποὺ μετὰ
Χολεῖ οἱ σκέψεις
σκεπάζουν τὸν καθάριον οὐρανὸ
τοῦ νοῦ
καὶ ἡ ζωὴ μᾶς φαίνεται μιὰ κό
λαση σωστή
σὺν θρήνῳ κάποιου ἀγρίου που
λιθοῦ

Υπάρχουν στιγμὲς ποὺ ἡ ψυχὴ
γελά
ἡ χαρὰ τὰ στήθια μας γεμίζει
καὶ τὸ γέλιο ὥρατα μουσική—
στὸ πρόσωπό μας τότε φτερουγί
ζει.

Υπάρχουν στιγμὲς ποὺ μ' ὄνομα
ζοῦμε
καὶ τῆς ἐλπίδας ἡ ἀδέσποτα μορφή
μᾶς συντηρεῖ καὶ μᾶς κρατᾷ με
στὴν ζωὴ
ποὺ ἡ πίκρα θάταν μόνῃ παντο
τεινὴ τροφή
ἐντάλ. Ἐκκλησιαστικὸν
Πρακτικόν Λόκειον Τάξις ΣΤ.

ΠΟΙΗΜΑ

Στὸν πεθαμένο μου φίλο, Δευτέρῃ Κογχυλάκη.

Σὲ κλαίμε ὅλοι οἱ φίλοι
σὲ πενθοῦμε ἀγκυπητὴ Δευτέρῃ
Γιατὶ σ' ἔκλεισε τοῦ Ἄδου ἡ
πύλη
πρόωρα κι' ἀπὸν ἀγνὸν ἀστέρι.

Σ' ἔκλεισε πάνω εἰς τὴ νεότη
Πάνω στὰ δέκα ὀκτώ σου χρόνια
Πάνω ποὺ ἀνθίζας μετὰ τρυφερότη
Σ' ἔκλεισε ὁ χάρος τὰ κατὰχρόνια
Στοῦ τάφου σου τὴ κρύα πλάκα
Τὴ μετὰ δάκρυα βρεγμένη

“Ας φυτρύσουν κρίνα άσπρα
και μία λεμον ά άνθισμένη
“Ις έλθοσνε τὰ άηδόνια
“Έκει νά κτίσουμε φωλιά
Κ’ άς σοφ ποδν τὰ μυρολόγια
πού σοφ είπα άπ’ την καρδιά.
Γυμνάσιον Καστελλίου Κισσάμου

Δημ. Τσολιμτζιάκης

ΓΥΡΟ ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΣ

Προχθές μία ώμορφη κι’ ήλιό
λουσιη μέρα του Μάρτη κάναμε
μ’ ά έκτακτην έκδρομήν εις τόν
Προφήτη Ήλία. Μείναμε εκεί
άπό τὸ πρωί ὡς τήν 1 τὸ μεση-
μέρι.

Μέσα στην ὠμορφάδα τῆς φύ-
σεως και τὴν μυρουδιά τοῦ θυ-
μαριοῦ ἀισθύνονται τὰ χαρούμενα
τραγούδια και τὰ γέλια τῶν κορι-
τσιῶν.

Κάναμε ἀκόμα μία έκδρομή
αὐτὸ τὸ μήνα.

Κάθε τάξις μετὸν καθηγητὴν
τῆς πῆγης καὶ σ’ ἄλλο μέρος. . .

Ὅπως πάντες ὅλα τὰ σχι-
λεῖα, δημοτικά και μέσης εκπαι-
δεύσεως παρενοήθησαν κ’ ἐφέτα
στη «δοξολογία» πού γίνηκε στο
Ναὸ τῶν «Εἰσοδίων» εἰς ἀνί-
μνησιν τῆς ὑψώσεως τῆς σημαί-
ας ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου τῶν πα-
λαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ.

Δυστυχῶς ὁμως ὁ καιρός μᾶς
ἔκανε χαλάστους και δὲν μπορέ-
σαμε νὰ παραλέσουμε πρὸς μεγά-
λην στενοχώρια τῆς ἀθλητικῆς
ομάδος τοῦ Γυμνασίου μᾶς πού
πρώτη φορὰ τότε ἔκανε τὴν ἐμ-
φάνισί τῆς.

Ἡ ἐορτὴ τοῦ Γυμνασίου μᾶς
ἔγινε στήν αὐθούσα τοῦ θεάτρου
«Ὀλύμπια».

Ἡ τιμὴ τῶν εἰσιτηρίων ἦτο
δραχ. 20.

Κόσμος πολὺς γέμισε τὴν αὐ-
θούσα ἀπὸ τῆς 3 ἡ ὥρα.

Πρῶτ’ ἀπ’ ὅλα μίλησε ὁ κ.
Γυμνασιάρχης και ἐξήγησε τὴ
σπουδαιότητα τῶν μαθητικῶν
κοινοτήτων, και εἶπε και γιὰ τὴ
μεγάλῃ ἐργασία πού γίνεται σ’
αὐτές.

Εἶπε πὼς σχολεῖο θεωρεῖ ἐκεῖ
νος τὸ μεγάλο κεί ο σπῆτι πού
μέσα σ’ αὐτὸ ὅλες ἀδελφωμένες
και ἀφροσιωμένες, ἀσχολούμεθα
σὺ καθήκον τῆς μαθητικῆς και
ὅτι κάτι πού προξενεῖ σὲ μᾶς
σκοτούρες και βάσανα.

Μ’ ἀλήθεια πὼς μπορεῖ σὲ μᾶς
νὰ προξενεῖ δυσσαόεσκεια τὸ σχο-
λεῖο τὴν στιγμή πού ἔχομε διανυ-
θνητὴν ἕναν ἄνθρωπο φιλοπρό-
οδο σὰν τὸ κ. Γυμνασιάρχῃ μᾶς.

Κάθε μέρα τὸ σχολεῖο μᾶς πρ-
ουσιάζει ἔργα ἀπλὰ μὰ μεγάλα
ἔργα πού δείχνουν τὴν τρανή
μᾶς ἀγάπῃ τὴ μεγάλη δουλιὰ πού
γίνεται σὺ σχολεῖο μᾶς.

Ἡ ἐορτὴ εἶχε πλουσιώτατο

πρόγραμμα.

Τὰ κορίτσια τραγούδῃσαν πολ-
λὰ ᾠδὴν τραγούδια συνοδευό-
μενα σὺ ἀρμονία ἀπὸ τὴ κ. κα-
θηγήτρια τῆς μουσικῆς.

Ἀπηγγέθησαν πάντε ποιήμα-
τα κ’ ἕνας μονόλογος μὲ ἐξαιρε-
τικὴν ἐπιτυχίαν.

Μαθήτριάς τῶν τριῶν ἀνωτέρ-
ρων τάξεων ἔπαιξαν μιά περίφη-
μη κωμωδία τὴν «πούλησι τῆς
Ἀθηνᾶς».

Ἐχορευθῆσαν διάφοροι χοροὶ
μὲ ἀνάλογες ἐνδυμασίες συνοδε-
όμεναι ἀπ’ τὴ μουσικὴν τῆς φρου-
ράς.

Ἡ ἐορτὴ κράτησε 2 1/2 ὥρες
και ὁ κόσμος ὅλος ἔφυγε ἐνθου-
σιασμένοι ἀπὸ τὴν ἐορτὴν συ-
χαίρων τὸν κ. Γυμνασιάρχῃ και
τοὺς κ. κ. καθηγητάς γιὰ τὸ με-
γάλο ἔργο πού παρουσίασε τὸ
σχολεῖο μᾶς τὴν μέρα αὐτὴ πού
ὅλος ὁ κόσμος γιορτάζει.

Σ. Γ.

ΑΛΗΘΕΙΑ ΕΥΤΥΧΙΑ

Πήγαιν’ ἀργά μία σκοτεινὴ νυ-
χτιά

στὸν δρόμο πού τὸν ἔλεγε Κοινω-
νία

Γύρω ἐρημιὰ και μοναξιὰ
κι’ ἐγὼ σκυρτῇ δευδὴ γειμάτῃ
ἀνία.

Ἄκουσα ὄμμα ἀργὸ και ρυθμικὸ
Γυρρίζω ριχνῶ πίσω μου ἕνα βλέμ-
μα
και τί νὰ ἰδῶ; μαυρο τρομακτικὸ
ἀπαίσιε τὸ ἀνθρωποκτόνο φέμμη

Σὲ μὲ γωνιὰ σκυμμένη και δειλὴ
κυνηγημένη κρύβετ’ ἡ Ἀλήθεια.
Ἀπ’ τὴ ζωὴ δωγμένη τὴν ἀπα-
τηλὴ
καλεῖ κάθε διαδάτῃ σὲ δοῦλεια.

Παρξίτησα τὸ φέμμη δριστικὰ
κι’ εἶπα σ’ αὐτὴν «ἔλα μέσ τὴν
ψυχὴ μου»
«Δὲν εἶμαι μόνῃ!» μοῦ λέει θρι-
αμδικὰ
«θάρρῃ κι’ ἡ Εὐτυχία ἡ ἀδελφὴ
μου».

Ἐβελίνα Τσοῦρδου

Τάξις Γ’ Γυμνασίου Θηλ. Χανίων

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΣ

Στυλ. Δερμιτζάκη. Τὴν ἐπι-
στολήν σας δημοσιεύομεν τὴν
μελέτην σας ἀν και θίγετε ζήτη-
μα ἀρκετὰ πολὺπλοκα θὰ φροντί-
σωμεν νὰ δημοσιεύσωμεν εὐθὺς
ὡς μᾶς ἐπιτρέψῃ ὁ χώρος τοῦ
περιοδικοῦ.

Ἀλφιεράκη. Μαθητὴν τὸ ἀνέκ-
δοτὸ σας καίτοι ἀτεχνὸ θὰ φρον-
τίσωμεν νὰ δημοσιευθῇ ἐφ’ ὅ-
σον προέρχεται ἀπὸ τὴν καθημε-
ρινὴν σας ζωὴ.

Δημητριάδην μαθητὴν. Τὸ
ἐπισόδιον τοῦ Ἀδραᾶμ εἶναι
δικὸ σας ἡ παρμένε ἀπὸ τὴν
σχετικὴν διατριβὴν; γράφατέ
μᾶς σχετικῶς.

Γεώρ. Χριστουλάκην μαθητὴν.
Θὰ δημοσιευθῇ

Β. Ἀντωνάκη. Τὸ ποίημα
σας θὰ δημοσιευθῇ. Στείλετε μᾶς
κινένα πρὸ πρωτότυπο πεζογρά-
φημα.

Ἄννα Παπαδάκη. Τὸ ζήτημα
πού πραγματεύεσθε ἔχει θιγθῇ
πολλὰς φορές στείλετε μᾶς ἄλ-
λο περισσότερο πρωτότυπο.

Κ. Γρύλλιον Κέρκυραν. Εὐχα-
ριστοῦμεν γιὰ τὰ καλὰ σας λόγια
τὸ ἔνα ἐκ τῶν δύο πεζογραφημά-
των πού μᾶς ἐστείλατε δημο-
σιεύομεν

Κανταρτζόγλου. Τὸ ποίημά
σας δημοσιεύομεν διὰ τὰ λοιπὰ
τὰ ὅποια μᾶς ἐστείλατε σας πα-
ρακαλοῦμεν νὰ περάσετε ἀπὸ τὸ
γραφεῖον τοῦ Σχολείου μᾶς

Π. Γρυσάκι. Ἱερατικὴν Σχο-
λὴν. Λόγῳ ἁλλεθίφω; χώρου ἡ
μαθητικὴ σας ἐκθεσίς θὰ δημο-
σιευθῇ εἰς τὸ προσεχές.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤ. ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Πρὸς τοὺς μαθητάς τῆς
ἱερατικῆς σχολῆς... Χρ-
νίων.

Τὰ εὐγενικά σας λόγια μᾶς
εὐχαρίστησαν πάρα πολὺ και
μᾶς ἔδωσαν περισσότερο θάρρος
νὰ ἐξακολουθήσωμε τίς εὐγενι-
κὰς μᾶς προσπάθειες. Γνωρίζομε
ὅτι τὸ ἔργο πού ἀναλάβαμε εἶναι
πράγματι ὑψηλὸν και ἀπικτοδὸν
ταῖ πολλοὶ κόποι και πολλὰ
προσπάθειαι γιὰ νὰ ἐπιτύχωμε
τὸν σκοπὸν μᾶς. Ἀλλὰ πιστεύο-
με πὼς σιγὰ σιγὰ και μετ’ τὴ
βοήθειαν ὅλων τῶν συναδελφῶν
θὰ κατορθώσωμε νὰ φράσωμε
ἐκεῖ πού θέλομε. Ἐλπίζομε λοι-
πὸν πὼς και σεῖς οἱ ὅποιοι ἐγ-
κρίνετε και τόσο θερμὰ ἐπαινε-
σατε αὐτές μᾶς τίς προσπάθειες,
θὰ μᾶς βοηθήσετε και θὰ συνερ-
γασθῇτε μαζί μᾶς.

Τὰ φυλλάδια σας τὰ ἀποστέλ-
λομε ὅλα μαζί και ἄς ἀναλάβῃ
κάποιος νὰ τὰ μοιράξῃ στοὺς
συνδρομητάς μᾶς και νὰ γίνῃ
ἀνταποκριτὴς μᾶς.

Με πολλὴ ἀγάπῃ

Αἱ κοινότητες τοῦ Γυμνασίου
Θηλέων

ΜΙΑ ΠΑΡΑΛΕΙΨΙΣ

Ἡ ἔκθεσις τοῦ προηγουμένου
φύλλου «Πρώτῃ φορὰ εἰς τὸ χω-
ριὸ» ἦτο τῆς μαθητικῆς τῆς
πρώτης τάξεως τοῦ Γυμνασίου
μᾶς Λελίς Κανταράκη τὸ ὄνομα
τῆς ὁποίας εἶχε παραληφθῇ ἐξ
ἀβλεψίας.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ

Ἡ εὐμενὴς ὑποδοχὴ
τῆς ἔτυχε παρὰ τῆς «Μα-
θητικῆς Προόδου» ἡ προ-
ηγουμένη μου ἀνταπόκρι-
σις μού παρέχει τὸ θάρρος
νὰ ἀποστείλω και δευτέ-
ραν μετὰ τῆς εὐγνωμοσύ-
νης ἐμοῦ και τῶν συμμα-
θητῶν μου πρὸς ὑμᾶς διό-
τι ἐπιτρέποντες ἔνα αἱ ἐτε-
λεῖς αὐταὶ πνευματικαὶ
ἀπαρχαίμας ἔδουν τὸ ψῶς
τῆς δημοσιότητος μᾶς ἐν
σχόλῃ εἰς τὸν μαθητικὸν
ἀγῶνα εἰς τὸν ὅποιον πλή-
ρεις ἐλπίδων ἔχομεν ἀπο-
δοθῇ.

Μετὰ πολλοῦ Σεβασμοῦ
Στυλ. Δερμιτζάκη

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Διδάσκαλος.—Μὰ παιδί μου
γίνεται νὰ μὴν ἡμπορεῖς ἀκόμη
νὰ διαβάξῃς ἐλευθέρως; Ἐγὼ
εἰς τὴν ἡλικίαν σου ἀναγίγνωσκ-
κα ἀποσοκδπτως;

—Μαθητὴς.—(Κλαυθμοῖζων)
Εἶχα ὁμως ἄλλον διδάσκαλον.

—Πέ μου, Γιάννη ξεύρεις ἀπὸ
Ιστορία;

—Καὶ ὀλίγη ἀφάντη

—Ἐμαθες τὴν Ιστορία τοῦ
Ἰωσήφ;

—Μαλιστά.

—Γιὰ πὲ μου, τί κακὸν ἔκα-
ναν οἱ ἀδελφοὶ τοῦ πού νὸν ἐπώ-
λησαν;

—Τὸν πουλίσανε πολὺ φθηνά

Διδάσκαλος χωρίου πρὸς μαθη-
τὴν:

—Ἐάν ἐξουρηγὸς θέλῃ νὰ κα-
λύψῃ στέγην 15 ποδῶν μήκους
καὶ 30 πλάτους, μετὰ 6 πο-
δῶν μήκους και 40 πλάτους τί
ποσὸν ξύλων θὰ χρειασθῇ;

Μαθητὴς λαμβάνει τὸν πῖλον
τοῦ ἔτοιμος νὰ ἐξέλθῃ

—Ποῦ πηγαίνει τοῦ λέγει ὁ
διδάσκαλος.

—Πάω νὰ φέρω ἕνα παραγκὸ
αὐτὸς θὰ ξέρῃ καλλίτερα πού ναι
ἡ δουλιὰ του.

Λελίνα Μικελόκη
Τάξις Γ’ Γυμνασίου Θηλ. Χανίων

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

“Ὅπως μετὰ λὲς εἶμαι νῆσος τῆς
Ἑλλάδος διαν μεταβάλλῃς τὸ ἄρ-
θρο γίνομαι γλυκὸς καρπὸς και
ὥραιος.

Γεννίεμαι γὼ προτοῦ νὰ τὸ σκεφ-

τῆς
καὶ μὲλις γεννηθῇ πεθαίνω εὐθύς

κι’ αὐτὸς πού ὕστερα ἀπὸ μένα
φτάνει

Πῶ πῶ, τί θόρυβο μεγάλο κάνει.

Μοτάκη Μικρέκα

Τάξις Α Γυμνασίου Θηλ. Χανίων